

Vergide Gündem

Tax Agenda

Nisan / April 2020

COVID - 19 günlerinde dijital hizmet vergisi

Abdulkadir Kahraman

Vergi anlaşmalarının uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde yorumlanması

Mesut Karadağ

English translation

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Çalışma Hayatında Gündem

Dr. Hakkı Demirci

Dünyadan Vergi Haberleri

Elif Karaca

Sirküler indeks

Vergi takvimi

Pratik bilgiler

Practical information

Building a better
working world

COVID - 19 günlerinde dijital hizmet vergisi

Berlin duvarının yıkılmasıyla demir perde sona ererken, sonrasında yaşanan küreselleşme, gelişmiş tedarik zincirleri ve dijitalleşen ekonomi sayesinde daha entegre bir dünya beklentisi üç yıl öncesine kadar yaygındı. Ancak bu durum Brexit'i takiben tersine bir dünya düzeni tartışmalarına, arayışlarına dönüştü. Ülkeler iş birliği yerine her alanda korumacı politikalar izlemeye başladı.

2008 yılındaki ekonomik krizin ardından vergi konusunda da küreselleşmeye bağlı ekonomik işleyişe karşı, G20 liderliğinde OECD'nin BEPS aksiyonları ile uluslararası vergi mimarisinin kuralları yeniden oluşturulmaya başlandı. Bunların başında "vergide şeffaflık için otomatik bilgi değişimi", "Çok Tarafli Anlaşma" ile binlerce ikili vergi anlaşması envanterinin otomatik değişimi ve "dijitalleşen ekonomi vergilemesi" geliyor.

Türkiye'de dijitalleşen ekonomideki şirketleri vergileme konusunda uluslararası düzeyde çözümü beklemeden Aralık 2019 itibarıyla birçok ülke gibi, 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ("DHV") Kanunu ile "dijital şirket vergilemesinde" bir sayfa daha açarak, DHV uygulayan ülkeler kervanına katıldı. Ancak DHV ile dijital şirketleri vergileme yaklaşımı daha karmaşık hale geldi. Çünkü (III) Nolu KDV ve stopaj uygulamasına, bir de DHV eklendi. Önce DHV'yi incelemeye başlayalım.

DHV uygulaması ile ilgili açıklamalar 20.3.2020 tarihinde Resmî Gazete ile yayımlanan Uygulama Tebliği ile yapıldı. Tebliğ açıklamaları oldukça geniş kapsamı olan bir Kanun ile ilgili oldukça açıklayıcı bilgiler içeriyor.

Neden dijital hizmet vergisi?

Neden DHV, mevcut vergi kanunları bu şirketleri vergilemede yeterli değil mi? Maalesef mevcut uluslararası vergileme mimarisi, küresel dijital şirketleri vergilemede yetersiz kalıyor. Çünkü hem yerel hem de uluslararası vergi anlaşmalarının temeli "fiziki işyeri" esasına bağlı. Özellikle ülkeler arasında çifte vergileme anlaşması var ise; bir akit devletin mukimi olan şirketin diğer akit devletteki ticari faaliyet bir işyerine atfedilemiyorsa söz konusu kazanç üzerindeki vergileme hakkı o şirketin mukim olduğu devlete bırakılmıştır. Kaynak devletin o kazancı vergileme hakkı yoktur.

İşte bu nedenle, hükümetler bu sorunu aşmak için gelir üzerinden alınması mümkün olmayan vergiyi, "dijital hizmet vergisi" ve benzeri adlarla ihdas etmek suretiyle "küresel dijital şirketleri" vergileme yoluna gidiyor. Türkiye gibi Fransa ve İtalya'nın başını çektiği Avrupa Birliği üyesi ülkeler de dijital hizmet vergisi uygulamasını benimsedi.

1 Mart 2020 itibarıyla yürürlüğe giren dijital hizmet vergisinin mükellefi, Türkiye'de işyeri veya daimî temsilcisi olmadan Türkiye'den hasılat elde eden yurtdışında mukim "küresel dijital şirketler" olarak tanımlandı. Diğer ülkeler gibi Türkiye de bu şirketler "fiziki bir işyeri sahibi" olmasalar da Türkiye'den elde ettikleri hasılatın kaynağı olarak pay almak istiyor. Kanunun en önemli gerekçesi kaynak ülke olarak Türkiye pazarı verisini (data) işleyen "küresel dijital şirketlerin", bunun karşılığında Türkiye'ye vergi ödemesi felsefesine dayanıyor. Çünkü dijital çağın petrolü "veri" ve veri petrol gibi işlenerek değer yaratılıyor.

Mükellef olma şartı ne?

Dijital şirketlerden hangileri mükellef olacak? 2019 yılında Türkiye'den elde ettiği hasılat 20 milyon Türk lirası ve dünya genelindeki hasılatı 750 milyon avrodan (veya muadili yabancı para karşılığı Türk lirası) fazla olan "küresel dijital şirketler" in, 1 Mart 2020'den

sonra dijital hizmet vergisi mükellefi olmaları gerekiyor. Bu hadlerin birlikte aşılması hâlinde mükellefiyet başlıyor.

Ancak 7194 sayılı Kanun ile Cumhurbaşkanı'na verilen yetki ile mükellefiyet için belirlenen sınırlar verginin konusuna giren hizmet çeşidine göre ayrı ayrı veya birlikte sınıra kadar indirilebilir veya üç katına kadar artırılabilir. Bu yetki kullanımı ile muafiyet sınırlarının artırılıp azaltılması ile 2020 yılında kapsama giren mükellef sayısı sınırlandırılabilir veya genişletilebilir.

Coronavirus ortamında bu yetkinin kullanılmasının ciddi olarak değerlendirilmesinde fayda var. Çünkü hasılat üzerinden alınan %7,5 DHV, özellikle Türkiye'de küresel dijital şirketin bağlı ortaklığı olan kurumlar vergisi mükellefi şirketleri çok negatif etkileyecek.

Hangi hasılat vergiye tabi?

Aşağıdaki dijital hizmetlerden elde edilen hasılat "dijital hizmet vergisi" kapsamındadır:

- Dijital ortamda sunulan her türlü reklam hizmeti,
- Dijital ortamda sunulan içerik satışları ve içeriklerden yararlandırmaya yönelik hizmetler (bilgisayar programları, uygulamalar, müzik, video, oyunlar, oyun içi uygulamalar ve benzerleri dâhil; sesli, görsel veya dijital herhangi bir içeriğin dijital ortamda satışı ile bu içeriklerin dijital ortamda dinlenmesine, izlenmesine, oynanmasına veya elektronik cihazlara kaydedilmesine veya bu cihazlarda kullanılması),
- Kullanıcıların birbirleriyle etkileşime geçebilecekleri dijital ortamların sağlanması ve işletilmesi hizmetleri,
- Bu hizmetlere yönelik dijital ortamda dijital hizmet sağlayıcıları tarafından verilen aracılık hizmetlerinden elde edilen hasılat.

DHV uygulamasında vergilendirme dönemi takvim yılının birer aylık dönemleri olarak belirlendi. Diğer bir deyişle, eşikleri aşan dijital şirketlerin Mart 2020'den itibaren mükellefiyet tesis ettirip, her ay beyanname vermeleri gerekiyor.

Türkiye'nin üç farklı vergi yaklaşımı

Türkiye'nin "küresel dijital şirketleri" vergileme yaklaşımı sadece "dijital hizmet vergisinden" ibaret değil. DHV'den önce yürürlüğe konan "(III) Nolu KDV" ve "stopaj" düzenlemeleri var. Diğer bir deyişle Türkiye üç koldan bu şirketlere vergi salmaktadır.

Hangi vergi uygulaması?	Oran ne?	Mükellef kim?
Dijital hizmet vergisi	%7,5	Dijital hizmet sağlayıcısı (yurtiçi dahil)
Katma değer vergisi (II veya III Nolu KDV)	%18	► (II) Nolu KDV (Türkiye mukimi vergi mükellefleri) ► (III) Nolu KDV'de yurtdışında mukim elektronik hizmet sunanlar (mükellef olmayan gerçek kişilere sunulan hizmetler)
İnternet reklam hizmetleri stopajı	%15	Yurtdışında mukim internet reklam hizmeti sunanlar

Görüldüğü üzere, Türkiye mukimi bir gerçek veya tüzel kişi (mükellef olsun veya olmasın), dijital hizmet sağlayıcılarına yaptıkları ödemeler nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak üç tür vergi ödemesi yapmak durumunda. Örneğin, dijital hizmet sağlayıcısından "internet reklam hizmeti" alan bir tam mükellef kurum sırasıyla %7,5 dijital hizmet vergisi, %18 sorumlu sıfatı ile KDV ve %15 internet ortamında reklam stopajı ödemek zorunda.

Ancak bu vergileri kim ödüyor? Bu soruya cevap vermeden bu üç koldan vergi salma uygulamasına bakalım.

Vergi Türü	Vergi (TL)
%15 Stopaj	15
%7,5 DHV	7,5
%18 KDV*	20,7
Toplam vergi yükü	43,2

* (100 TL net ödeme + 15 TL stopaj = 115 TL x %18 = 20,7 TL KDV)

Dolayısıyla, 100 TL'lik bir ödeme nedeniyle Türkiye mukimi gerçek kişi ve kurumun yüklendiği vergi oranı %43,2 olarak gerçekleşiyor.

Peki bu vergiyi dijital şirket mi ödüyor? Yoksa Türkiye mukimi gerçek kişi ve kurumlar mı? 20,7 TL KDV'nin indirim yolu ile geri alındığını varsaydığımızda geri kalan vergiler, söz konusu vergilerin yansıtılabilir olmaları nedeniyle Türkiye mukimi kişi ve kurumlarca ödeniyor.

Ayrıca, dijital şirkete yapılan ödemeden veya onun hasılatı üzerinden hem (III) Nolu KDV ile %18 KDV hem de %7,5 DHV alınması doğru bir yaklaşım değildir. Çünkü bu vergiler bir seferde veya aşamalı olarak kullanıcılara yansıtılacaktır.

Diğer taraftan internet reklam hizmetine uygulanan %15 stopaj, Türkiye'nin çifte vergileme anlaşması olan bir diğer akit devlet mukiminden alınıyorsa yapılan vergileme, çifte vergileme anlaşmasına aykırı olarak uygulanıyor. Diğer bir sorun ise bu ödemelerden yapılan %15 stopajın, dijital şirketlerce kabul edilmemesi ve verginin hizmet alan tarafından ödeniyor olması. Söz konusu ödemeleri yapanların ihtirazi kayıtlı verdiği beyannamelelere karşı açılan davalar mükellefler lehine sonuçlanıyor.

Başka bir çarpıklık da DHV uygulamasındaki finansal muhasebe açısından konsolide bir grubun üyesi olan Türkiye'de mukim küresel bir şirketin bağlı ortaklığı olan bir işletme DHV'nin konusuna giren hizmetlerden elde ettiği toplam hasılat üzerinden %22 kurumlar vergisi ödemesine ilaveten %7,5 DHV ödemek zorunda kalması. Bu durum, T.C. Anayasası'nın ödeme gücüne göre vergileme ilkesine aykırı olup; bu konumdaki şirketlerin DHV beyanlarının ihtirazi kayıtlı vererek bu adaletsizliği yargıya taşımayı değerlendirmeleri mümkün. Bu işletmelerin kârlılık oranları düşük olup; DHV uygulaması sonucunda faaliyetleri sürdürülebilir olmaktan çıkabilecek.

Son olarak, Türkiye'deki girişimcilerin kurup geliştirdikten sonra yurt dışındaki şirketlerle yaptıkları/yapabilecekleri ortaklıklar ve Türkiye'ye gelme potansiyeli olan doğrudan yabancı yatırımcıların kararları ile Türkiye'deki şirketlerin piyasa değerleri DHV nedeniyle negatif etkilenecek.

Coronavirus ve DHV

Ocak 2020'de Wuhan'da patlak veren Covid - 19 salgını Çin ile sınırlı kalmayıp küresel bir salgına dönüştü. Küresel salgının kontrol altına alınmasının zaman alacağı anlaşılıyor. Türkiye'de dahil, hükümetler ardı ardına parasal ve mali politikalar açıklıyor.

Covid-19'un ortalığı kasıp kavurduğu küresel salgın ortamında, mali önlem politikaların bir parçası olarak Türkiye'nin "küresel dijital şirketleri vergileme" yaklaşımı gözden geçirmeli ve sadeleştirilmelidir. Karmaşık hale gelen vergilemede bütüncül bir yaklaşım benimsememiz lazım.

Bu çerçevede alınabilecek aksiyonlar:

- ▶ Geri kazanım ve katılım payı (GEKAP) uygulamasında olduğu gibi DHV'nin beyan ve ödemeleri mücbir sebep halinden dolayı ertelenmelidir. Çünkü bu salgın ortamında küresel dijital şirketlerin mükellefiyet beyan formu doldurup, mükellefiyet tesisi ve beyanname vermeleri pek mümkün görünmüyor.
- ▶ DHV mükellefiyeti için belirlenen dünya geneli ve Türkiye'de elde edilen hasılat sınırları (en azından Türkiye'deki 20 milyon TL hasılat sınırı diğer ülke örneklerinde olduğu gibi 25 milyon avro veya ABD doları) yukarı doğru artırılmalıdır.
- ▶ İnternet reklam hizmetlerine uygulanan %15 stopaj oranı %0'a çekilmelidir. Aksi takdirde bu uygulama hem Türkiye'nin imzaladığı çifte vergileme anlaşmaları hem de DHV uygulaması ile tam bir "mükerrer vergileme" uygulamasına dönüşecektir. Ayrıca %15 stopaj, elde edilen kazancın ticari kazanç olması ve mukim ülke idaresi tarafından yurt dışında ödenen vergi olarak dikkate alınmadığından, dar mükellef dijital şirketin mukim olduğu ülkede hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edilememektedir.
- ▶ Hizmet sağlayıcıların (dijital şirketlerin) ürünlerinin ikame edilememesi ve imzalanan anlaşmalardaki hükümler nedeniyle ödenen vergiler bu şirketleri değil, tam tersi Türk mukimlerini vergilemeye dönmektedir. Bu ödemeler nedeniyle açılan davalar vergi idaresi aleyhine sonuçlanmaktadır.
- ▶ DHV'nin oranı %7,5 yerine diğer ülke örneklerinde olduğu gibi (örneğin %2-3 gibi) düşük oranlara çekilmelidir.
- ▶ DHV'nin hedefinin küresel dijital şirketleri vergileme olması ve vergileme esasının küresel geliri 750 milyon avro ve üzeri hasılatı olan şirketler olması nedeniyle vergi mükellefiyet tesisi finansal muhasebe açısından konsolidasyona tabi şirket adına yapılmalı hem konsolidasyon şirketinin hem de bu grubun üyesi birden fazla şirketin mükellefiyet tesisinin önüne geçilmelidir.

Salgının gidişatına göre küresel bir durgunluğa kesin gözle bakılırken, bunun ne kadar süreceği belirsizliğini koruyor. Kesin olan, salgının yarattığı kırılmanın sosyal ve ekonomik hayatı değiştirip dönüştüreceği. İşte bu nedenle, kendi kişi ve kurumlarımızın üzerinde ek maliyetler yaratmamak için "dijital hizmet vergilemesinde sadeleşmeye" ihtiyaç var. Aksi takdirde üretim ve istihdam daha da olumsuz etkilenebilir.

Verginin özünde de sadelik vardır.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Vergi anlaşmalarının uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde yorumlanması

Giriş

Uluslararası anlaşmalar bazen devletlerin iç hukuk sistemlerindeki kanunlardan üstün olabilmekte¹, hatta temel insan hakları ve hukukun evrensel değerlerini içerdiğinde Anayasal düzen içerisinde yer alarak devletlerin yasama tasarruflarını sınırlayabilmektedir. Bu nedenle, birçok açıdan farklı geleneklere sahip devletlerin imza ettiği uluslararası anlaşma hükümlerinin uygulanmasından doğabilecek uyumsuzlukları ve çeşitli sorunları önlemek için, anlaşmaların doğru yorumlanması gerekir.

Uluslararası vergi anlaşmaları da gerek son derece teknik yapıları gerekse taraf devletlerin bazı kavramları ya hiç kullanmıyor ya da farklı anlamlarda kullanıyor olmaları ve anlaşmada iç hukuka gönderme yapılan terimlerin uygulanmaları bakımından, yoruma gereksinim duyulan metinlerdir (Yaltı, 1995:86). Bu çalışmada, vergi anlaşmalarının yorumlanmasında kullanılacak araç ve teknikler ile bazen de konuyla ilgili tartışmalı noktalara değinilmiştir.

1. Vergi anlaşmalarında uygulanacak yorum kurallarının tespit edilmesi

Vergi anlaşmalarının yorumlanmasında iki teori vardır. Bunların birincisinde ulusal hukuka referansla, konuya uygulanabilir ulusal hukuk yöntemleriyle yorum yapılırken, ikinci teoride uluslararası hukuk ve gelenekler dikkate alınarak yorum yapılır (Canadian Department of Justice,2014; Kandev, 2007:35,36).

Uluslararası anlaşmalar yapısı itibarıyla ulusal hukuka konu olan düzenlemelerden farklıdır. Bu farklardan bazıları; uluslararası anlaşmalarda en az iki devlet iradesinin söz konusu olması, daha geniş kitleye hitap edilmesi, bazen ulusal hukukta kullanılmayan terimlerin kullanılması gibi hususlar belirtilebilir (Sasseville, 2003:3). Uluslararası anlaşmalar her ne kadar ülkelerin iç hukuk sisteminin bir parçası haline gelebilseler de belirtilen yapısal farklılıklardan ötürü vergi anlaşmalarının yorumlanmasında uluslararası hukukun yorum kuralları kullanılmalıdır. Uluslararası hukukta uluslararası anlaşmalara uygulanan yorum kurallarını VAHS² (Vienna Convention) düzenlemiştir. VAHS'nin, uluslararası örf ve âdet kurallarının somutlaştığı metin olarak taraf olmayan devletlere de uygulanmak durumunda olduğu³ (Yaltı, 1995:87) ve yine aynı sebeple Sözleşmenin yürürlüğünden önce akdedilmiş anlaşmalara da uygulanabileceği belirtilmektedir⁴.

¹ Türkiye'de Anayasa'nın 90. Maddesinin beşinci fıkrasında, uluslararası anlaşmaların Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı ve uluslararası anlaşmalar ile kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi durumunda uluslararası anlaşma hükümlerinin esas alınacağı düzenlenmiştir.

² Viyana Anlaşmalar Hukuku Sözleşmesi

³ Uluslararası Adalet Divanı Statüsünü düzenleyen 38. maddede Divan'ın, hukuk kuralı olarak kabul edilmiş genel bir uygulamanın kanıtı olarak uluslararası örf ve adeti ve uygar milletlerce kabul edilmiş hukukun genel ilkelerini uygulayacağı belirtilmiştir.

⁴ AİHM 1975 yılında Golder davasında VAHS'nin 31-33 maddelerinde belirtilen kuralların hukukun evrensel ilkeleri olduğunu belirterek, henüz Sözleşme yürürlüğe girmemiş olmasına rağmen belirtilen madde hükümlerini dikkate almıştır.

2. VAHS'nin düzenlediği yorum kuralları

İlk olarak belirtmek gerekir ki; VAHS anlaşmalara her durumda uygulanabilecek kuralları değil, sadece genel ve tamamlayıcı kuralları düzenlemektedir. Anlaşmanın 31 ila 33'üncü maddelerinde düzenlenen bu kuralların yazımında belli bir sistematik izlenmiş, önce genel yorum kuralları, sonra sırasıyla tamamlayıcı yorum kuralları ve birden fazla dilde yazılan anlaşmalarda uygulanacak yorum kuralları düzenlenmiştir.

2.1. Genel yorum kuralları

VAHS'nin 31'inci maddesinin ilk fıkrası genel kuralı düzenlemektedir. Buna göre, "bir anlaşma, bütünü (context) ile bağlantılı olarak ve konu ve amacının ışığında terimlerin olağan anlamına uygun biçimde, iyi niyetle⁵ yorumlanmalıdır".

Düzenlemede anlaşmanın bütünü, konusu ve amacı ile terimlerin olağan anlamı deyimlerinin kullanılması uygulanacak yorum tekniklerinin seçimi açısından önemlidir. Burada terimlerin olağan anlamı ifadesi lafzi; konu ve amacının ışığında ifadesi amaçsal; anlaşmanın bütünü ifadesi de sistematik yorumu gerektirmektedir. Bu nedenle herhangi bir yorum tekniğinden ziyade; lafzi (textual), amaçsal (teleological) ve sistematik yorum tekniklerinin birlikte, bir kombinasyon dahilinde uygulanması gerekir (Levedag, 2012:7).

Sonuç olarak; Sözleşmenin 31'inci maddesinde üç genel kuraldan bahsedilmektedir: Anlaşmanın bütünü dahilinde yorum yapılması, yorumun terimlerin alelade/olağan anlamlarına uygun olarak yapılması ve anlaşmanın amacı ve konusu ışığında yorum yapılması. Engelen'e göre mevcut 31'inci madde hükümleri, Uluslararası Hukuk Komisyonunun 1964 yılında hazırladığı sözleşme taslağındaki 69'uncu maddeye benzemektedir ve bu kapsamda maddenin içeriğinde yer alan düzenlemeler arasında herhangi bir öncelik-sonralık, yani hiyerarşi ilişkisi söz konusu değildir (Engelen, 2004: 114-118).

2.1.1 Anlaşmanın bütünü dahilinde yorum yapılması

VAHS'nin 31'inci maddesinde ilk olarak anlaşmanın bütünü çerçevesinde yorum yapılmasına değinilmektedir. Bu açıdan, anlaşmaların yorumlanmasının esas amacı, anlaşmada ifade bulan taraf iradelerine etkinlik kazandırmaktır (Yaltı, 1995:89).

Anlaşmanın bütününden ne anlaşılması gerektiği ise Sözleşmenin 31'inci maddesinin ikinci fıkrasında açıklanmıştır. Buna göre, "bir anlaşmanın yorumu bakımından, (anlaşmanın) bütünü, girişini ve eklerini içine alan metne ilaveten, aşağıdakileri de kapsar:

- ▶ Anlaşmanın akdedilmesi ile bağlantılı olarak bütün taraflar arasında yapılmış olan anlaşmayla ilgili herhangi bir anlaşma,
- ▶ Anlaşmanın akdedilmesi ile bağlantılı olarak bir veya daha fazla tarafça yapılan ve diğer taraflarca anlaşmayla ilgili bir belge olarak kabul edilen herhangi bir belge." (md.31/2)

Aynı maddenin üçüncü fıkrasında anlaşmaların yorumunda anlaşmanın bütünü ile kullanılabilecek diğer araçlara

değinilmiştir. Düzenlemeye göre, "anlaşmanın bütünü ile birlikte aşağıdakiler (de) dikkate alınır:

- ▶ Taraflar arasında anlaşmanın yorumu veya hükümlerinin uygulanması ile ilgili olarak daha sonraki (tarihli) herhangi bir anlaşma,
- ▶ Tarafların anlaşmanın yorumu konusundaki mutabakatını tespit eden anlaşmanın uygulanmasıyla ilgili daha sonraki herhangi bir uygulaması,
- ▶ Taraflar arasındaki ilişkilerde milletlerarası hukukun tatbiki kabil herhangi bir uygulaması. (Md.31/3)

Anlaşmanın bütünü dahilinde yapılacak yorum, sistematik yorum yöntemini gerektirmektedir. Dolayısıyla burada, anlaşmanın kısımlarına ve bunların ve maddelerin sırasına, maddelerin birbiri ile bağlantısına ve anlaşma içerisindeki yerine dikkat ederek yorum yapmak gerekir.

2.1.2 Terimlerin alelade anlamlarına uygun olarak yorum yapılması

Bu kural lafzi yorum tekniğine referans yapmaktadır. Lafzi yorum tekniği vergi anlaşmalarında düzenlenen hükümlerin düzenleniş amacına sadık kalmayı gerektirse de vergisel terimlerin farklı ve teknik içerikler taşıyabilme ihtimali bu yorum tekniğini tek başına yetersiz bırakabilir.

Terimlerin alelade (ordinary meaning) anlamlarına bakılması, onların diğer hükümlerle birlikte ele alındığında ve anlamlı bir sonuç verdikleri takdirde, metnin yorum için daha fazla zorlanmamasını gerekli kılar (Yaltı, 1995: 90). Sözleşmenin 31'inci maddesinin son fıkrasında, "tarafların bir terime özel bir mana vermek istedikleri tespit edilirse, o mana verilir" denmesi de aynı bu yorumu destekleyici niteliktedir.

2.1.3 Anlaşmanın amacı ve konusu ışığında yorum yapılması

Herhangi bir düzenlemenin yapıldığı andaki değil, uygulanacağı andaki gereklere göre hareket eden amaçsal yorumda vurgu ulaşılmak istenene, dolayısıyla amaca yapılır. Vergi anlaşmaları esas olarak çifte vergilendirmenin önlenmesi ve ortadan kaldırılması, uluslararası vergi kaçakçılığının önlenmesi ve vergi gelirlerinin iki devlet arasında adaletli bir şekilde paylaşılması amacını güder (Yaltı, 1995: 90). Dolayısıyla bu amaç göz önünde bulundurularak anlaşmalara ilişkin yorumlar yapılmalıdır.

2.2. Tamamlayıcı yorum kuralları

Viyana Sözleşmesi'nin 32'nci maddesi tamamlayıcı yorum kurallarını düzenlemiştir. Maddede tamamlayıcı yorum araçlarına iki durumda başvurulacağı belirtilmiştir:

- ▶ 31'inci maddenin uygulanmasından hasıl olan manayı teyit etmek.
- ▶ 31'inci maddeye göre yapılan yorum manayı muğlak veya anlaşılabilir bırakıyor ya da çok açık bir şekilde saçma olan veya makul olmayan bir sonuca götürüyorsa manayı tespit etmek için. (Md.32)

⁵ Sözleşmenin ahde vefa başlığını taşıyan 26. maddesi "yürürlükteki her anlaşma ona taraf olanları bağlar ve tarafların onu iyi niyetle icra etmesi gerekir" hükmünü içermektedir.

Maddede hazırlık çalışmaları⁶ (preparatory work) ve anlaşmanın yapıma şartlarının tamamlayıcı yorum kurallarına dahil olduğu belirtilmiş; ancak başkaca bir hüküm konulmamıştır. Dolayısıyla tamamlayıcı yorum kuralları bunlardan ibaret değildir. Hazırlık çalışmaları ile birlikte anlaşmaların yapıma şartları, tarihi yorum yönteminin de uygulanmasına imkân sağlamaktadır. Diğer taraftan, hazırlık çalışmalarına her devletin aynı ölçüde ulaşması mümkün olmayabileceğinden uygulamada belli sıkıntılar söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle hazırlık çalışmalarının tüm taraflarca aynı ölçüde erişilebilir, belgelerin herkese açık olduğu ve amacın belli olduğu durumlarda yorumlarda kullanılacak bir araç olduğu değerlendirilmektedir.

2.3. Yorum yapılırken kullanılacak dilin tespiti

VAHS'nin 33'üncü maddesi bir anlaşmanın birden fazla dilde tevsik edilmiş olduğu durumlarda görüş ayrılığı halinde hangi metne üstünlük tanınabileceğine ilişkin hükümler içermektedir. Maddenin ilk fıkrası, eğer metinlerden birisi, görüş ayrılığı olması halinde bir metnin üstün tutulacağını öngörmemiş veya taraflar bunu kararlaştırmamışsa, metinlerin aynı kuvvette geçerli olacağını düzenlemiştir.

İkinci fıkrada, metnin tevsik edildiği dillerden başka bir dildeki anlaşma suretinin, ancak anlaşmanın veya tarafların öngörmesi durumunda geçerli kabul edileceği belirtilmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrası genel bir hükümü düzenlerken, son fıkrada karşılaşıma ihtimali görece az olan bir durumda hangi metne öncelik tanınacağından bahsedilmiştir. Son fıkraya göre, belirli bir metnin ilk fıkraya göre üstün tutulduğu haller dışında, Sözleşmenin 31'inci ve 32'nci maddelerinin uygulanmasıyla giderilemeyen metinler arasındaki mana farkının varlığı durumunda, anlaşmanın konu ve amacı göz önünde bulundurularak metni en iyi uzlaştıran mana benimsenecektir.

3. Özel yorum kuralları

3.1. İç hukuk sisteminin kullanılarak yorum yapılması

OECD ve BM Modellerinin 3/2'nci madde hükümleri anlaşmalarda kullanılan ancak anlaşmada tanımlanmayan terimlerin anlamlarının belirlenmesinde devletlerin iç hukukuna atıf yaparak onları yetkilendirmiştir⁷. Model Anlaşmaların 3/2'nci madde hükmünün içeriğinden önce, bu madde ile Viyana Sözleşmesi'nin 31'inci ve 32'nci maddeleri arasındaki ilişkiye değinmek yerinde olacaktır. Öğretide, Model Anlaşmaların 3/2'nci maddesinin esasen Viyana Sözleşmesi hükümlerine bağlı kalmak koşuluyla anlaşmanın yorumunda başvurulacak son çare olduğu görüşüyle; Model Anlaşmaların 3/2'nci maddesinin Viyana Sözleşmesi hükümlerine göre özel kural olduğu, dolayısıyla bu kuralın öncelikle uygulanacağı görüşü olmak üzere iki alternatif söz konusudur (Kandev, 2007: 38,39). Ağırlıklı olan ve bizim de katıldığımız ikinci görüş olmasına rağmen, 3/2'nci madde hükmünün de bir anlaşma hükmü olması bakımından Viyana Sözleşmesi hükümlerine göre yorumlanması gerektiği unutulmamalıdır.

Model anlaşmaların 3/2'nci madde hükmüne göre, "Anlaşmanın herhangi bir tarihte bir akit devlet tarafından uygulanması bakımından, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, metin aksini gerektirmedikçe Anlaşmanın uygulandığı vergilerin amaçları bakımından, o tarihte bu devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşıyacak ve bu devletin yürürlükteki vergi mevzuatında yer alan herhangi bir anlam, bu devletin diğer mevzuatında bu terime verilen anlama göre üstünlük taşıyacaktır". Dolayısıyla, anlaşmanın bütünü içerisinde tanımlanmış bir terim için ülkelerin iç hukuk sistemlerine başvurulamayacaktır. Aynı şekilde, metin aksini gerektirmedikçe, ifadesi ile iç hukuktan çıkacak anlam ancak Anlaşmanın bütünü ile uyumlu olması durumunda kabul edilecektir.

Dikkat edilmesi gereken bir diğer husus, iç hukukta atıf yapılan kısmın saptanmasıdır. 1995'ten önce iç hukukta sadece Anlaşmaya konu vergilerle ilgili vergi mevzuatına atıf yapılmaktaydı. Ancak 1995'te yapılan güncellemeden sonra Model Anlaşmaların ilgili maddesi, tanımlanmamış terimlerin anlamı için devletlerin iç hukuk sistemlerinde vergi mevzuatı ve diğer mevzuat ifadelerini kullanmış ve uygulama itibarıyla her ikisi arasında bir kademe öngörmüştür. Yani bir terim vergi mevzuatında ve diğer mevzuatta kullanılmışsa, vergi mevzuatında kullanılan anlama öncelik tanınacaktır.

Son olarak, madde hükmünün "o tarihte" ve "yürürlükteki" ifadelerinin zaman itibarıyla dikkate alınacak mevzuatı belirlediğinden bahsedilebilir. Konuyla ilgili öğretide çeşitli yazarlar durağan yorum ve hareketli yorum tekniklerinden bahsederek konuyu tartışmıştır. 1995'teki güncellemeden önce "o tarihte" ve "yürürlükteki" ifadeleri Model Anlaşmaların mezkûr madde hükmünde bulunmamaktaydı. Ancak, 1995'teki güncellemeyle birlikte madde lafzındaki belirsizlik giderilerek yürürlükteki mevzuat esas alınmıştır. Diğer taraftan, yürürlükteki mevzuat hükümleri dikkate alınırken anlaşma maddesinin çizdiği doğal sınır olan Anlaşmayla uyumluluk şartı gözardı edilmemelidir.

3.2. Karşılıklı anlaşma usulü uygulanarak yorum yapılması

Model Anlaşmaların 25/3'üncü madde hükmü şu şekildedir: "Akit devletlerin yetkili makamları, anlaşmanın yorumlanmasından ve uygulanmasından doğan her türlü zorluk ve kuşkuyla karşılıklı anlaşmayla çözmek için girişimde bulunurlar. Aynı zamanda anlaşmada ele alınmış durumlarda çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirine danışabilirler."

Dolayısıyla, akit devletler anlaşmayla ilgili gerek yorum gerekse uygulama konusunda yetkili makamları vasıtasıyla birbirlerine danışabilirler. Karşılıklı anlaşma usulü ile idari makamların karara başladıkları yorum sonuçlarının aksi taraflarca öngörülmedikçe ve kaldırılmadıkça yürütme organlarını bağlayıcı olduğu, açık bir yetkilendirme olmadığı sürece ise yargı organlarını bağlamayacağı kabul edilmektedir (Yaltı, 1995: 106,107).

⁶ Bir anlaşmanın nihai metninin oluşumuna etki eden ve tarafların amaç ve iradelerinin açıklanmasına yardımcı olan dış malzemelerdir. (bkz: Yaltı, Uluslararası Vergi Anlaşmaları, Ankara, 1995, s.91)

⁷ Terimlerin anlamlarının belirlenmesi bakımından iç hukuku yetkili kılan anlaşma hükmü "gönderme hükmü" olarak da adlandırılmaktadır. (bkz: Yaltı, age, s.94)

4. Şerhlerin durumu

Anlaşmaların yorumlanmasında kullanılacak araçlarından biri de örneğin OECD Model Anlaşmalarında yer alan şerhlerdir (commentaries). Vergi anlaşmalarının şerhi, Sözleşmenin 31'inci maddesi düşünüldüğünde anlaşmanın bütünü dahilinde olan düzenlemelerdir ve terimlerin olağan anlamların bulunmasında anlaşma şerhleri de dikkate alınabilir. Yaltı'ya göre, belli koşullarla ve anlaşma terimlerinin yorumlanmasında karışıklık olduğu durumlarda şerhler de tamamlayıcı yorum aracı olarak kullanılabilir (Yaltı, 1995: 93). Vogel ise, OECD Model Vergi Anlaşması şerhlerinin diğer anlaşmalardan farklı olarak yapısı itibarıyla genel olarak bilinir ve kolay elde edilebilir olması sebebiyle şerhlerin "hazırlık çalışmaları" gibi ikincil (tamamlayıcı) yorum aracı olarak nitelendirilemeyeceğini ifade etmektedir (Vogel, 1986, 39,40).

Sonuç

Vergi anlaşmalarının yorumlanmasında kullanılan araçlar, genel araçlar, tamamlayıcı araçlar ve özel araçlar olarak tasnif edilebilir. VAHS ile OECD ve BM Modelleri ise anlaşmaların yorumlanmasında kullanılan temel hükümleri içermektedir. Vergi anlaşmalarının yorumlanması meselesi, öğretide belli tartışmaları da içermektedir. Bu yazıda yer yer bu tartışmalara yer verilmiş ve basit bir sistematik kullanılarak ancak önemli hususlar göz ardı edilmeden konu özetlenmeye çalışılmıştır.

Kaynakça

- Engelen, F.A., Interpretation of Tax Treaties under International Law, IBFD, 2004
- Vogel, Klaus: Double Tax Treaties and Their Interpretation, Berkeley Journal of International Law Article-1, 1986
- Yaltı Soydan, Billur: Vergi Hukuku ve Uygulaması, Beta Basım Yayım Dağıtım AŞ, İstanbul, 1995
- Department of Justice, Canada: Interpretation of Treaties and Domestic Law, www.justice.gc.ca/eng/rp-pr/csj-sjc/harmonization/ouell/int2.html Erişim tarihi: 18.10.2014
- Kandev Michael N: Tax Treaty Interpretation, https://www.ctf.ca/ctfweb/Documents/PDF/2007ctj/2007ctj1-kandev.pdf Erişim tarihi: 27.03.2020
- Levedag, Christian: Interpretation of Tax Treaties-The Use of the Vienna Convention, IATJ 3rd Assembly in Munich, 2012, https://iatj.net/content/congresses/munich2012/InterpretationofTaxTreaties-Germany.pdf Erişim tarihi:27.03.2020
- Sasseville, Jacques: Interpretation of International Tax Treaties, 9th Int.Tax Planning Conf.,2003, Mumbai, fitindia.org/downloads/Jacques%20Sasseville_2003.pdf Erişim Tarihi: 27.03.2020

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

The digital services tax in Covid - 19 days

As the fall of the Berlin Wall terminated the iron curtain, the expectations of a more integrated world were very common just until three years ago because of globalization following improved supply chains and a digitalized economy. However, it turned into a controversial world order discussions and pursuits after Brexit. After Brexit, governments started adopting protectionist policies in every field instead of cooperation.

Following the economic crisis in 2008, the rules of international tax architecture started to be reconstructed with the OECD's BEPS action plans under the leadership of the G20, against the economic functioning to globalization. The leading among those are "automatic exchange of information for tax transparency", "Multilateral" and automatic exchange of thousands of bilateral tax agreements and "taxation of the digitalized economy".

The first examples of these are "automatic exchange of information for tax transparency", "Multilateral Convention" for automatic amendment of thousands of bilateral tax agreements inventory and "the tax challenges of digitalized economy".

In this picture, Turkey also joined the countries introducing a digital services tax ("DST") as many other countries as of December 2019 without waiting for an international solution for taxation of companies in the digitalized economy. However, the approach to taxing digital companies with the DST has become more complex since DST has been added to "VAT III" and "withholding tax implementation".

Why DST? Are the existing tax laws not enough to collect tax from these companies? Unfortunately, the existing international taxation architecture falls short of taxing the global digital companies, because the foundation of both local and international tax agreements is based on the "physical store" principle ("brick and mortar").

The taxpayers of the DST which enters into force as of 1 March 2020 has been defined as the "global digital companies" residing abroad and gaining revenue in Turkey without a permanent establishment or permanent representative in Turkey. Turkey also, as well as the other countries, intends to get its share from the revenue gained in Turkey as source country despite these companies do not have "a physical presence". The most important justification of the law is based upon the thought that the digital giants processing Turkey's market data shall pay some tax to Turkey in return. Because data is the oil of the digital era and value is created through processing it as oil.

However, at that point, through the authority granted with the Law no.7194, the President is authorized to reduce the DST to zero or increase the DST up to three folds. With the use of this authority, the number of taxpayers covered in 2020 may be limited or expanded by increasing or decreasing the exemption limits. It is beneficial to seriously evaluate the use of this authority during the latest environment under the impact of coronavirus since the DST at a rate of 7.5 % applied on the revenue will be affecting the corporate taxpayers that are the Turkish subsidiaries of global digital companies so forcefully.

The taxation period for the DST has been set as one-month periods of the calendar year. In other words, digital companies that exceed thresholds are required to register themselves as taxpayers from March 1, 2020 and submit tax returns every month.

On the other hand, a natural or legal person resident in Turkey has to pay three types of tax directly or indirectly due to the payments made to digital service providers. For example, a full taxpayer receiving "internet advertising service" from the non-resident - digital service provider must pay 7.5% DST, 18% reverse charge VAT and 15% withholding for the ads on the internet respectively.

Who is paying the DST? Is the non-resident digital company paying it? Or the resident taxpayers in Turkey are paying it? Except VAT taken in to account as input VAT, the remaining taxes are paid by the Turkish resident individuals and companies since the relevant taxes are reflected.

On the other side, the withholding tax at a rate of 15 % applied to the internet advertising services is deemed to be applied as contrary to the double taxation treaties if it is supplied by a taxpayer residing in an other contracting state with which Turkey has a double tax convention. Another trouble is that the 15% withholding applied on these payments are not accepted by the digital companies and the tax is paid by the service recipients. Last irregularity in the implementation of DST is that a subsidiary of a multinational resident in Turkey, a member of a consolidated group in terms of financial accounting has to pay a 7.5% DST in addition to the corporate tax at a rate of 22 % applied upon the total revenue it has acquired through the delivered services that is a subject of the DST.

Finally, potential partnerships with companies that are being established by Turkish entrepreneurs in Turkey and the market values of these companies will be negatively impacted by the DST in case an M&A deal or potential JV negotiations.

And nowadays, the Covid-19 outbreak emerged in Wuhan in January 2020 has just transformed into a global pandemic exceeding the borders of China and spreading on globe. However, it seems that it will take time to take control of the pandemic. Governments, including Turkey are repeatedly introducing monetary and fiscal policies to reduce its effects. Therefore, Turkey's approach of "taxing the global digital companies" should be reviewed and simplified as part of the financial policy measures in such an environment that is heavily under the impact of Covid-19 outbreak. We need to adopt a holistic approach to DST which turned out a mess.

Explanations in this article reflect the writer's personal view on the matter. EY and/or Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. disclaim any responsibility in respect of the information and explanations in the article. Please be advised to first receive professional assistance from the related experts before initiating an application regarding a specific matter, since the legislation is changed frequently and is open to different interpretations.

Interpretation of tax treaties within the context of international law

Tax treaties are legal arrangements that require interpretation, since the technical structures of them and the signatory countries' usage of the terms in the relevant texts in different meanings within their domestic law. General interpretation rules regarding international treaties are regulated in the Vienna Convention on the Law of Treaties (VCLT). However, there are some discussions about the implementation of the rules of interpretation.

Rules used in the interpretation of tax agreements may be classified as the rules regulated within VAHS, special comment rules and commentaries.

The basic and most comprehensive rules for interpreting tax treaties are regulated between the 31st and 33rd articles of VCLT. General rules and complementary rules for commenting are included in the related articles of VCLT. In that context, general comment rules may be identified as;

- ▶ Commenting throughout the agreement
- ▶ Commenting in accordance with the ordinary meanings of the terms
- ▶ Commenting on the purpose and subject of the agreement

Complementary rules are resorted to confirm the meaning that is obtained with general interpretation rules or to make a clear meaning in cases that cannot be clarified with general interpretation rules.

Special comment rules are based on the use of countries' domestic rules of law and the use of mutual agreement procedure. The provisions of Article 3/2 of the OECD and UN Models empower them by referring to the domestic law of the states in determining the meaning of the terms used in the agreements but not defined in the agreements. Therefore, if there are terms that are not defined in the agreement, the rules of domestic law can be used. Similarly; as per the Article 25/3 of the Model Agreements, the contracting states may apply for mutual agreement to reduce any difficulties and doubts in the interpretation of the agreements.

Mart ayı "Gümrükte Gündem"ini belirleyen önemli konulardan birinin coronavirus nedeniyle gümrükte alınan tedbirler olduğunu söyleyebiliriz.

Özellikle alınan tedbirler kapsamında Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'nde yükümlülüklerle ilgili yer alan tahdidi süreler durdurulmuş ve dahilde işleme izin belgelerinde/izinlerinde ilave süre verilmiştir. Ayrıca GEKAP beyannamesi verme sürelerinde de değişiklikler yapılarak beyan dönemleri 2020 yılında altı aylık, takip eden yıllar için üç aylık olarak belirlenmiştir.

Coronavirus salgını kapsamında gümrük kapılarında alınan önlemler aşağıdaki gibidir:

Kapıkule gümrük kapısı

- ▶ Türkiye'ye giriş yapan araçlar dezenfekte edilip, şoförlere sağlık kontrolü ve izolasyon yapılmaktadır.
- ▶ Yasaklı Bölgelerden geçen şoförler 14 gün geçmeden ülkemize giriş yapamamaktadır.
- ▶ T.C uyruklu şoförler, ülkeye giriş tarihinden itibaren 14 gün geçmeden ülkeden çıkamamaktadır.
- ▶ Sınırdaki şoför değişimi yapılmaktadır.

Habur gümrük kapısı

- ▶ 1 Mart 2020 tarihi itibarıyla yolcu giriş ve çıkışları kapatılmış, ticari geçişlerin kontrollü olarak gerçekleştirilmesine başlanmıştır.
- ▶ Irak'a yapılan ihracat Habur - İbrahim Halil Gümrük Kapıları arasındaki tampon bölgede konteyner değişimi, dorse değişimi ve şoför değişimi yoluyla "temassız" olarak gerçekleştirilmektedir.
- ▶ Gümrük kapısından 24.03.2020 tarihi itibarıyla 1.072 TIR çıkışı, 868 TIR girişi gerçekleştirilmiştir.

Diğer gümrükler

- ▶ Gümrük ve limanlara maskesiz, eldivensiz giriş yasaklanmıştır. Ateş ölçümü yapılmaktadır.
- ▶ Personelin bir kısmı (yaşlı, hamile, kronik hastalığı bulunan) izinli sayılmıştır.
- ▶ Kimi gümrüklerde bina içine kime alınmayıp, evraklar kapıdan teslim alınmaktadır.

Öte yandan, alınan diğer önlemler ile gümrük ve dış ticaret mevzuatında yapılan değişikliklere de aşağıdaki listede yer verilmiştir.

Tarih	Gelişme
02.2020	Gümrük işlemlerinde de ilk olarak alınan tedbir Çin'den yapılan ithalatlarda eşyaların bir dezenfekte işleminden geçirdikten sonra yurda girişinin sağlanması olmuştur. Bu da Çin'den ithal edilen ürünler üzerinde bir bekleme (ardiye) maliyeti oluşturmaktadır
04.03.2020	Cep telefonlarına %1 kültür fonu uygulaması getirilmiştir.
06.03.2020	Dahilde İşleme Rejimi Tebliğ eklerinde (EK-3, EK-4 ve EK-7'de) değişiklik yapılmıştır.
06.03.2020	Oyuncakların serbest dolaşıma giriş işlemlerinde ihtisas gümrük uygulaması başlatılmıştır.
06.03.2020	İhracat Sayılan Satış ve Teslimler Hakkında Tebliğ Eki (EK-4) güncellenmiştir.
06.03.2020	ABD menşeli kağıtlar için uygulanan dampainge karşı önlemin askı süresi 1 yıl uzatılmıştır.
08.03.2020	Bazı tarım ürünlerinde uygulanan gözetim tutarları revize edilmiştir.
12.03.2020	7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Hakkında Kanun yayımlanmıştır.
17.03.2020	Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından gönderilen yazıya istinaden, COVID-19 salgınının kaynağı ve epidemiyolojisi ile ilgili bilgiler netlik kazanıncaya kadar, başlamış işlem niteliğindeki haric olmak üzere, tüm ülkelerden gelen egzotik hayvanlar ile omurgasızlar, amfibik hayvanlar, köpek, kedi, gelincik, süs balıkları, sürüngen, kemirgen, evcil tavşan ve tüm kuşların, yolcu beraberi ve ticari kapsamda ülkeye girişinin askıya alındığı belirtilmiştir.
18.03.2020	İhracı Ön İzne Bağlı Mallar Listesine aşağıdaki ürünler eklenmiştir:
	Etil alkol GTP: 22.07 (Bazı GTİP'ler hariç)
	Hidrojen peroksit (GTP: 28.47)
	Kolonya (GTİP: 3303.00.90.00.11)
	Yalnız Meltblown Kumaş (GTP: 56.03)
	Dezenfektan
	Koruyucu maske (gaz, toz ve radyoaktif toz filtreli maskeler)
	Gözlük (koruyucu gözlükler)
	Tulum (koruyucu iş elbisesi)
	Tıbbi ve cerrahi maske
	Sıvı geçirmez önlük (kimyasallara karşı kullanılan koruyucu önlükler)
	Tıbbi steril/nonsteril eldiven
18.03.2020	Dahilde işleme izin belgelerinde/izinlerinde mücbir sebep nedeniyle ek süre tanınmıştır.
18.03.2020	YY5 (GİKY) Yönetmeliği eki formlarının (EK-2, EK-24 ve EK-29) iyileştirmelerine ilişkin yazı yayımlanmıştır. Ayrıca, " soru, görüş ve öneri formu" vasıtasıyla Genel Müdürlüğe iletilen soruların cevaplanacağı duyurulmuştur.
19.03.2020	Yükümlülerin mağduriyetlerine sebebiyet verilmemesini teminen, ikinci bir talimata kadar tüm transit süre sınırı aşımalarında para cezası uygulanmaması uygun bulunmuştur.
20.03.2020	Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'nde yükümlülüklerle ilgili yer alan tahdidi süreler Ticaret Bakanlığı tarafından 19.03.2020 tarihi itibarıyla ikinci bir bildirim kadar durdurulmuştur.
20.03.2020	Bazı çapa makineleri için uygulanan önlemin gözden geçirilmesine karar verilmiştir.
20.03.2020	Bazı ürünler için artakalan kontenjanların dağıtımına ilişkin Tebliğ yayımlanmıştır.
20.03.2020	Coronavirus (Kovid19) salgınıyla mücadele kapsamında kritik eşyanın gümrük işlemlerinin hızla yapılabilmesini teminen, ikinci bir talimata kadar aşağıdaki eşyaya ilişkin tam beyanlı yaygın basitleştirilmiş usulden yararlanma taleplerinin, 16 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği'nin 3. maddesinin (a) ila (c) bendlerinde belirtilen eşyadan olup olmadığına bakılmaksızın karşılanması ve eşyanın varış öncesi gümrükleme kolaylığından faydalandırılması gerektiği ifade edilmiştir.
	4015.11.00.00.00
	-- Cerrahide kullanılan eldivenler
	9018.39.00.00.11
	--- Serum ve kan verme seti kanülü
	9018.39.00.00.17
	--- Damar içi kataterler - steril, tek kullanımlık, anjiyografi için
	9018.39.00.00.39
	--- Diğerleri
	9019.20.00.00.18
	-- Cihazlar
22.03.2020	Geri kazanım katılım payı beyannamesi verilme sürelerinde değişiklik yapılmıştır. Buna göre, 2020 yılına ait GEKAP beyan dönemleri 6 aylık, takip eden yıllar için 3 aylık olarak belirlenmiştir.
23.03.2020	Emniyet camlarına uygulanan gözetim uygulaması kapsamı dışındaki ürünler belirlenmiştir.
24.03.2020	Bazı tarım ürünleri için uygulanan gözetim uygulaması güncellenmiştir.

Tarih	Gelişme
25.03.2020	Kolonya ve dezenfektan üretiminde kullanılacak dökme etil alkol ithalatında (2207.20.00.00.13) gümrük vergisi sıfırlanmıştır.
25.03.2020	Ozonoterapi, oksijenoterapi, aeroterapi, suni teneffüs veya diğer terapik teneffüs cihazları (9019.20.00.00.18 - Cihazlar) ile tek kullanımlık tıbbi maskeler (6307.90.98.10.11) ithalatında tahsil edilen ilave Gümrük Vergisi kaldırılmıştır.
25.03.2020	Geçici İthalat Rejimi, Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi, Hariçte İşleme Rejimi ve Geçici İhracat işlemleri kapsamında rejim süre sonu 01.02.2020 de dolan eşyaların ait olduğu rejim altında kalma süresi yeni bir müracaat yapılmasına gerek kalmaksızın 30.06.2020 tarihine kadar uzatılmıştır.
25.03.2020	Elektronik platformlarda verilen hizmetlere ilişkin yazı yayımlanmış olup, yükümlülerin mümkün olduğunca idareyle temas kurmadan işlemlerini gerçekleştirmelerinin önemli olduğu ifade edilmiştir.
25.03.2020	Bazı sanayi ürünlerinin ithalatında tarife kontenjanı açılmıştır.
26.03.2020	Tıbbi Cihaz Yönetmeliği kapsamında piyasaya arz edilen bazı tıbbi cihaz ve eşyaların ihracı öz izne bağlanmıştır.
26.03.2020	AB Ülkelerinden A.TR ile gelen eşya için sistem tarafından menşe şahadetnamesinin talep edilmediği hallerde başka bir tereddüdün bulunmaması halinde menşe şahadetnamesinin talep edilmemesi gerektiğine ilişkin yazı yayımlanmıştır.
26.03.2020	Yıllık faaliyet raporu kapsamında tespit edilen aykırılıkların bildirimine ilişkin genelge yayımlanmıştır. Buna göre, YYS sahibi firmaların faaliyet raporu çalışmaları dışında tespit etmiş oldukları aykırılıkları bildirme usulü ile faaliyet raporu çalışmaları kapsamında ortaya çıkan aykırılıkları bildirme usulü yeknesak hale getirilmiş olup faaliyet raporlarının gümrük idaresince talep edildiği, raporun ve/veya rapor içeriğinin elektronik olarak Bakanlıkça temin edildiği durumlarda dahi cezanın indirimli tutarda tatbikinin talep edilebilmesi için bir dilekçe ile ilgili gümrük idaresine başvurulması gerektiği belirtilmiştir.
26.03.2020	Tek kullanımlık tıbbi maske ithalindeki gözetim uygulamasında, bilgi ve belge talep edilmeyeceği bildirilmiştir.

Çalışma Hayatında Gündem

Dr. Hakkı Demirci

Mart ayı içerisinde sadece bizim köşemizin değil tüm dünyanın en önemli ve tek gündemi covid-19 salgını olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Bildiğiniz üzere Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan şehrinde ilk olarak görülen virüs, mart ayı içerisinde ülkemizde de görülmeye başlanmıştır. Bu süreçte bireyler olarak virüse yakalanmamak, yakalanırsak da hayatta kalmak en önemli amacımız olmakta iken, diğer taraftan işverenlerin işlerini-çalışanlarını, müşterilerini koruması, finansal yapılarını sürdürülebilir kılmaya çalışması ise madalyonun diğer yönünü oluşturmaktadır. Esasen bu kriz bir şekilde sona erecek ancak asıl problem ondan sonraki endüstri ilişkilerimizin geleceğinin yönetilmesi olacaktır.

Koronavirüs sürecinde çalışma hayatı bakımından da her ülke kendi önlemlerini almaktadır. Ülkemiz açısından baktığımızda pek çok tedbir ön plana çıkmıştır. Bunlar arasında uzaktan çalışma, telafi çalışması, kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin, kimi vergi-sigorta ödemelerinin ertelenmesi vb.

Belirtilen önlemler arasında en çok öne çıkan ise kısa çalışma ödeneği olmuştur. Çünkü bu sayede işverenler çalışanları adına ücret ödemekten ve SGK primi yatırmaktan muaf kalarak finansal açıdan bir girdi sağlamakta; çalışanlar da ücretsiz izin veya iş akdinin feshine maruz kalmadan, işlerini koruyarak en azından temel bir gelir etmiş olmaktadır.

EY olarak düzenlediğimiz Webcastler ile kısa çalışma hakkında sözlü olarak, bunun dışında yayımladığımız pek çok Sirkülerimiz ile de yazılı olarak sizlere destek sağlamaya devam etmekteyiz.

Sirkülerlerimize <https://www.vergidegundem.com/sgk-sirkuler?circularYear=2020> adresinden erişebilirsiniz.

Bu sayımızın;

I. "Sosyal Güvenlik" bölümünde;

- a. "10 Soruda Kısa Çalışma Ödeneği"
- b. 7226 sayılı torba kanun ile iş ve sosyal güvenlik alanında yapılan düzenlemelere çalışmamızla yer vermiş bulunmaktayız.

II. Yargı bölümünde ise;

H1N1 virüsü zamanında, virüse yakalanan bir çalışan hakkında verilen "iş kazası" kararına ilişkin yüksek mahkeme kararını bulabilirsiniz.

I. Sosyal güvenlik bölümü:

A.10 soruda kısa çalışma ödeneği

1-Kısa çalışma uygulaması nedir?

Kısa çalışma uygulaması ve kısa çalışma ödeneği İşsizlik Sigortası Kanununda düzenlenmiştir. Uygulama ile genel ekonomik, sektörel, bölgesel kriz veya zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak en az üçte bir oranında azaltılması veya süreklilik koşulu aranmaksızın işyerinde faaliyetin tamamen veya

kısmen en az dört hafta süreyle durdurulması hallerinde, işyerinde üç ayı aşmamak üzere sigortalılara çalışmadıkları dönem için gelir desteği sağlanmaktadır.

2-Kısa çalışma uygulamasına hangi hallerde başvurulabilir?

İşverenler genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak önemli ölçüde azaltılması veya işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen geçici olarak durdurulması hallerinde kısa çalışma uygulamasına başvurabilirler. Kısa çalışma uygulaması bakımından zorlayıcı sebepler ise işverenin kendi sevk ve idaresinden kaynaklanmayan, önceden kestirilemeyen, bunun sonucu olarak bertaraf edilmesine imkân bulunmayan, geçici olarak çalışma süresinin azaltılması veya faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması ile sonuçlanan dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumları ya da deprem, yangın, su baskını, heyelan, salgın hastalık, seferberlik gibi durumlardır.

3-Koronavirüs salgını (Covid-19) sebebiyle kısa çalışma uygulamasına başvurulabilir mi?

Türkiye İş Kurumu Yönetim Kurulu kararıyla yeni tip Koronavirüs (Covid-19) salgını olası etkileri de dikkate alınarak "dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumlardan ileri gelen zorlayıcı sebep" kapsamına dahil edilmiştir. Başta, salgına yönelik tedbirler kapsamında faaliyeti durdurulan işyerleri olmak üzere Koronavirüs (Covid-19) salgınının olumsuz etkileri sebebiyle işyerindeki haftalık çalışma süreleri geçici olarak en az üçte bir oranında azalan veya faaliyetini durduran işverenler İŞKUR aracılığıyla kısa çalışma başvurusunda bulunabilirler.

Bununla birlikte, işyerinde kısa çalışma uygulanabilmesi için İş Müfettişlerince yapılacak uygunluk tespiti sonucunda işyerinin bu durumdan etkilendiğinin tespiti gerekmektedir.

4-Kısa çalışma kapsamında sağlanan destekler nelerdir?

Kısa çalışma süresi boyunca kapsam dahilindeki çalışanlara işyerinde uygulanan haftalık çalışma süresini tamamlayacak şekilde çalışılmayan süreler için İŞKUR tarafından kısa çalışma ödeneği sağlanmaktadır. Ödemeler, çalışanın kendisine ve aylık olarak, her ayın beşinde PTT Bank aracılığı ile yapılmaktadır. Bununla birlikte, kısa çalışma kapsamındaki süreler için çalışan adına genel sağlık sigortası primlerinin ödenmesine devam edilmektedir. Ancak, söz konusu süreler için kısa ve uzun vadeli sigorta kolları kapsamında herhangi bir prim ödemesi yapılmamaktadır.

5-Hangi çalışanlar kısa çalışma ödeneğinden faydalanabilirler?

Yeni tip Koronavirüs (Covid-19) kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvurularında kısa çalışma ödeneğinden faydalanabilmeleri için çalışanların;

- ▶ Kısa çalışma başlama tarihinden önceki son 60 gün boyunca hizmet akdine tabi olarak çalışmaya devam etmiş olmaları ve son üç yıl içinde 450 gün işsizlik sigortası primi ödenmiş olmaları gerekmektedir.

Daha önce işsizlik ödeneğine hak kazanmış olmakla birlikte bir önceki işyerinden ayrıldıktan sonra geçen sürede işsizlik ödeneği hak sahipliğini yarım bırakarak çalışmaya başlayan ve son işyerindeki sigortalılık süresi 60 günden az olan çalışanlar da kısa çalışma ödeneğinden bir önceki hak sahipliklerinden kalan süre kadar yararlanabilecektir.

6-Kısa çalışma ödeneği nasıl hesaplanır?

Kısa çalışma ödeneği, çalışanın son on iki aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının %60'ıdır. Kısa çalışma ödeneğinin aylık üst sınırı ise ilgili dönemde yürürlükte olan brüt asgari ücretin %150'sidir. Kısa çalışma ödeneği, kısa çalışma süresi ile orantılı olarak şekilde çalışılmayan süreler için aylık olarak verilmektedir. Ödenek süresi üç ayı aşmamak koşuluyla kısa çalışma süresi kadardır.

İşyerinde zorlayıcı sebeplerle kısa çalışma yapılması halinde, kısa çalışma ödeneği 4857 sayılı Kanununun 24'üncü maddesinin (III) numaralı bendinde ve 40. maddesinde öngörülen bir haftalık süreden sonra başlar. Söz konusu bir haftalık süre içerisinde ücret ve prim yükümlülükleri işverene aittir.

Kısa çalışma yapan işçinin çalışılmayan hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günlerine ilişkin ücret ve kısa çalışma ödeneği miktarı, kısa çalışma yapılan süreyle orantılı olarak işveren ve Türkiye İş Kurumu tarafından karşılanmaktadır.

Kısa çalışma ödeneği tutarına ilişkin örnek hesaplama:

	Ortalama Aylık Kazanç	Kısa Çalışma Ödeneği (Aylık)	Damga Vergisi	Ödenecek Kısa Çalışma Ödeneği (Aylık)
Son 12 ayda asgari ücretle çalışan	2.943,00	1.765,80	13,40	1.752,40
Son 12 ayda 5.000 TL ile çalışan	5.000,00	3.000,00	22,77	2.977,24
Son 12 ayda 12.000 TL ile çalışan	12.000,00	4.414,50 (*)	33,51	4.380,99

(*) Hesaplanan kısa çalışma ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının %150'sini geçemeyecektir.

7-İşverenler kısa çalışma uygulamasına nasıl başvuracaklar?

Koronavirüs (Covid-19) salgınından olumsuz etkilendiği gerekçesiyle kısa çalışma başvurusunda bulunacak işverenler kısa çalışma talep formu ve kısa çalışma uygulanacak çalışanlara ilişkin listeyi bu duruma ilişkin kanıtlarla birlikte bağlı oldukları İŞKUR birimine elektronik posta yoluyla göndererek başvurularını gerçekleştirebilirler. Başvuruların hızlı bir şekilde sonuçlandırılabilmesi açısından işyerinin Koronavirüs (Covid-19) salgınından olumsuz etkilenildiğine dayanak teşkil edecek belgelerin başvuruya eklenmesi önem taşımaktadır. Başvurular uygunluk tespiti amacıyla Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına gönderilecektir.

8-Uygunluk tespitinde dikkat edilecek hususlar nelerdir?

İş Müfettişleri tarafından gerçekleştirilecek uygunluk tespiti işyerlerine gidilmeksizin başvuru belgeleri ve sunulan ekler dikkate alınarak gerçekleştirilecektir.

- ▶ Koronavirüs (Covid-19) salgınına yönelik tedbirler kapsamında faaliyeti durdurulan işyerleri ile ilgili uygunluk tespiti incelemelerinde söz konusu işyerinin bu kapsamda olup olmadığını gösteren belgeler yeterli olacaktır.
- ▶ İşverenlerin yönetsel kararları ile faaliyetine ara verilen veya azaltılan işyerleri ile ilgili olarak yapılan uygunluk tespiti incelemelerinde ise, durumu ortaya koyacak ilgili belgeler yeterli kabul edilecektir.

9-Başvurusu uygun bulunan işverenler ne yapmalı?

Koronavirüs (Covid-19) salgınından olumsuz etkilendiği gerekçesiyle kısa çalışma başvurusunda bulunan işverenlerin başvuru sonuçları e-posta yoluyla bildirilir. Kısa çalışma başvurusu uygun bulunan işveren, İŞKUR tarafından bildirilecek sürede, kısa çalışmaya tabi çalışanlara ilişkin bilgilerin yer alacağı bildirim listesini güncelleyerek başvuru yaptığı İŞKUR biriminin e-posta adresine göndermelidir.

10-İşverenlerin dikkat etmesi gereken diğer önemli hususlar nelerdir?

- ▶ İşyerinde yeni koronavirüs (Covid-19) kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle kısa çalışma uygulanan dönemde 4857 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (I) numaralı bendinde belirtilen "ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller" dışında işveren tarafından işçi çıkarılmaması gerekmektedir.
- ▶ İşverenlerin kısa çalışma uygulamasından yararlanmaya devam edebilmeleri için iş yerinde kısa çalışma uygulanan dönemde, 4857 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde belirtilen "ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller" nedeniyle derhal haklı fesih halleri dışında, işveren tarafından işçi çıkarılmaması gerekecektir.
- ▶ Uygunluk tespiti sonuçlanan işveren, durumu işyerinde işçilerin görebileceği bir yerde ilan etmeli ve varsa toplu iş sözleşmesinin tarafı olan işçi sendikasına bildirmelidir. Sonucun ilan yoluyla çalışanlara duyurulmadığı durumlarda kısa çalışmaya tabi çalışanlara yazılı bildirim yapılmalıdır.
- ▶ Kısa çalışmaya dahil edilen çalışanlar adına gerçekleştirilecek sigortalılık bildirimlerinde kısa çalışma yapılan süreler için eksik gün gerekçesi "18-Kısa Çalışma Ödeneği" olarak bildirilmelidir.
- ▶ İşverenin, kısa çalışma uygulaması devam ederken, normal faaliyetine başlamaya karar vermesi halinde söz konusu durumu İŞKUR' a, varsa toplu iş sözleşmesi tarafı işçi sendikasına ve çalışanlara altı iş günü önce yazılı olarak bildirmesi zorunludur.
- ▶ Kısa çalışma başvurusuna konu edilen toplam çalışan sayısında meydana gelecek değişikliklerin 10 gün içinde gerekçesi ile birlikte İŞKUR' a bildirilmesi zorunludur.

b) 7226 sayılı Kanun ile iş ve sosyal güvenlik alanında yapılan düzenlemeler

26 Mart 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile iş ve sosyal güvenlik mevzuatında birçok değişiklikler yapılmıştır.

1. Asgari ücret desteği 2020 yılında da uygulanacaktır.

2016 yılından itibaren sosyal güvenlik mevzuatında aralıksız olarak her yıl uygulanan asgari ücret desteği bazı değişikliklerle bu yıl da uygulanacaktır.

7226 sayılı Kanununun 29'uncu maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na geçici 80'inci madde eklenmiştir. Bu madde 2020 yılında uygulanacak olan asgari ücret desteğinin şartlarını belirlemektedir.

Buna göre 4/a kapsamında olup, haklarında uzun vadeli sigorta kolları uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

- 2019 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 128 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2020 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,
 - 2020 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan iş yerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,
 - 2020 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için günlük 2,50 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, işsizlik sigortası fonundan karşılanmak üzere, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilecektir.
- ▶ (a) bendinde belirtilen 128 lira prime esas günlük kazanç tutarı 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 256 Türk lirası olarak esas alınacaktır. Linyit ve taşkömürü çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için günlük kazanç 341 TL olarak ve 2019 yılının aynı ayına ilişkin APHB/MPHB'de bildirilen prim ödeme gün sayısının %50'sini geçmemek üzere 2020 yılında cari aya ilişkin verilen APHB/MPHB'de bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınacaktır.
 - ▶ Asgari ücret desteğinden yararlanabilmek için 2019 yılının Ocak ile Kasım aylarında/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4'üncü maddenin birinci fıkrasının(a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde bulunulmaması gerekmektedir.
 - ▶ İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2020 yılı Ocak ile Aralık aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediğinin, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediğinin, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri

sigortalı olarak bildirmediğinin veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde asgari ücret desteğinden yararlanılamayacaktır. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesine göre tecil ettiren ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece söz konusu destekten yararlanabilecektir.

- ▶ 2020 yılı Ocak ilâ Aralık aylarına/dönemine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Hazine ve Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz.
- ▶ Asgari ücret desteği 01.01.2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir.
- ▶ Konuya ilişkin SGK Genelgesi henüz yayınlanmamış olup, Ocak ve Şubat ayı birikmiş asgari ücret desteklerinin Mart ayı tahakkuklarından mahsup edileceği değerlendirilmektedir.

2. Esnaf ve Ahilik Sandığı'nın yürürlüğe giriş tarihi 1 yıl ertelenmiştir.

Hizmet akdi ile 4/a statüde çalışanlara tanınan "İşsizlik Sigortası" kanalı ile maaş alma hakkı, 8 Mart 2017 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 6824 Sayılı Kanun ile 4/b statüde çalışan vergi mükellefi ve şirket ortaklarına da tanınmış; ancak 5/12/2017 tarihli 7061 sayılı Kanun ile yasanın yürürlük maddesi 01.01.2020 tarihine ertelenmişti.

7226 sayılı Kanunun 17'nci maddesiyle 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na geçici 22'nci madde eklenmiştir. Bu maddeye göre, 4447 sayılı Kanun'un Ek 6'ncı maddesinde düzenlenen Esnaf ve Ahilik Sandığı'nın kurulmasına ilişkin hükümler ile 5510 sayılı Kanundaki Esnaf Ahilik Sandığına ilişkin hükümlerin uygulanması 01.01.2021 tarihine kadar ertelenmiştir. (Ahilik sandığı hakkında detaylı bilgilere 13 Ocak 2020 tarihli ve 4 sayılı Sosyal Güvenlik Sirkülerimizde yer verilmiştir.)

3. Mesleki eğitim sınav-belge ücret teşvikleri uzatılmıştır.

7226 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinde yapılan değişikliklerle 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun Ek-3'üncü maddesinin birinci fıkrasında "31.12.2019" ibaresi "31.12.2021" şeklinde değiştirilmiştir.

Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerden olup, Bakanlıkça çıkarılacak tebliğlerde belirtilen mesleklerde, 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu kapsamında yetkilendirilmiş sınav ve belgelendirme kuruluşlarının gerçekleştireceği sınavlarda başarılı olan kişilerin belge masrafı ile sınav ücretinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanma süresi 31.12.2019 tarihinde dolmuştu. Bu süre 31.12.2021 tarihine kadar uzatılmıştır.

4. Telafi çalışması süresi iki aydan dört aya uzatılmıştır.

7226 sayılı Kanunun 43'üncü maddesiyle 4857 sayılı İş Kanunu'ndaki Telafi Çalışması başlıklı 64'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "iki" ibaresi "dört" şeklinde

değiştirilmiş ve Cumhurbaşkanı bu süreyi iki katına kadar arttırmaya yetkili kılınmıştır.

Buna göre, zorunlu nedenlerle işin durması, ulusal bayram ve genel tatillerden önce veya sonra işyerinin tatil edilmesi veya benzer nedenlerle işyerinde normal çalışma sürelerinin önemli ölçüde altında çalışılması veya tamamen tatil edilmesi ya da işçinin talebi ile kendisine izin verilmesi hallerinde, işveren dört ay içinde çalışılmayan süreler için telafi çalışması yaptırabilecek ve bu çalışmalar fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sayılmayacaktır.

5. Esnek çalışanların gss primlerindeki zorunlulukta değişiklik yapılmıştır.

4857 sayılı Kanun'un 13'üncü ve 14'üncü maddelerine göre kısmi süreli veya çağrı üzerine çalışanlar, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışıp, çalıştığı saat karşılığında ücret alanlar ile bu Kanun'un ek 9'uncu maddesinin birinci fıkrasına tabi olanlardan ay içerisinde yirmi gün ve daha az çalışanlar için eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin otuz güne tamamlanması zorunlu iken, 5510/Ek-9 birinci fıkraya hükmüne tabi olanlar (ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 gün ve daha fazla olan sigortalılar ile konut kapıcılığı işyerlerinde çalıştırılan sigortalılar) bu hükümden muaf tutulmuş ve diğer sayılanlar için esas alınan 20 gün ibaresi 8 güne indirilmiştir.

Bu hüküm ise 01.04.2020 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

6. En düşük emeklilik aylığı 1.500 TL olmuştur.

5510 sayılı Kanun ve bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan diğer Kanun hükümlerine göre malullük ve yaşlılık sigortasından ödenen aylıklar ve aylıklar ile birlikte her ay itibarıyla yapılan ödemeler toplamı dosya bazında, 5454 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi uyarınca yapılacak ek ödeme dâhil en az 1.000 TL iken bu tutar 1.500 TL olarak belirlenmiştir. Bu hüküm 2020 yılı Nisan ayı ödeme döneminden itibaren geçerlidir.

7. İşveren sendikası dayanışma fon destek sınırı artırılmıştır.

İşveren sendikalarının tüzüklerinde hüküm bulunması ve şartları genel kurul kararıyla belirlenmesi halinde, işçilerinin sigorta primlerinin işveren hissesi ödemesinde kullanılacak işveren sendikası dayanışma ve yardımlaşma fonu desteğinin sınırı %25'ten %35'e çıkarılmıştır.

8. Kısa çalışma ödeneği şartlarında değişiklikler yapılmıştır.

(Bu başlık 23 nolu Sosyal Güvenlik Sirkülerimizde ayrıca duyurulmuştur.)

7226 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler şu şekildedir:

- Kısa çalışma başlama tarihinden önceki son 120 gün hizmet akdine tabi olma şartı 60 gün olarak; kısa çalışma başlama tarihinden önceki son 3 yıl içinde 600 gün işsizlik sigortası primi ödeme şartı da 450 gün olarak dikkate alınacaktır.
- İlk maddede belirtilen koşulu taşımayanlar, kısa çalışma süresini geçmemek üzere son işsizlik ödeneği hak

sahipliğinden kalan süre kadar kısa çalışma ödeneğinden yararlanmaya devam edebilecekler. Bunlar için de başvuru yapılabilecektir.

- iii. İlk maddede getirilen değişiklikler 30.06.2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere yeni koronavirüs (Covid-19) kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvuruları için geçerli olacaktır.
- iv. Kısa çalışma ödeneğinden bu sebeple faydalanabilmek için kısa çalışma uygulanan dönemde 4857 sayılı Kanun'un 25'inci maddesinin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde yer alan sebepler hariç (II- Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri) olmak kaydıyla işveren tarafından işçi çıkarılmaması gerekir.
- v. Kısa çalışma başvuruları başvuru tarihinden itibaren 60 gün içinde sonuçlandırılacaktır.
- vi. Başvuru sürelerini 31.12.2020 tarihine kadar uzatmaya ve/veya 90/450 gün şartlarını farklılaştırmaya Cumhurbaşkanlığı yetkili kılınmıştır.
- vii. Mevcut durumda koronavirüs kaynaklı olmayan kısa çalışma başvurularında sigortalılar için 120 gün ve 600 gün prim ödeme şartları geçerli olmaya devam edecektir.

II. Yargı köşesi

21. Hukuk Dairesi

Esas No: 2018/5018

Karar No: 2019/2931

MAHKEMESİ: İş Mahkemesi

Davacı, murisi ...'un, 26/12/2009 tarihinde iş kazası sonucu öldüğünün tespitine, aksi yöndeki Kurum işleminin iptaline karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, bozmaya uyarak ilamında belirtildiği şekilde, isteğin reddine karar vermiştir.

Hükmün, davacı ile davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan sonra düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okundu, işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar verildi.

KARAR

Davacılar; murislerinin iş kazası sonucu vefat ettiğinin tespitini istemişlerdir.

Mahkemece davanın reddine karar verilmiştir.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden; davacılar murisinin davalı şirkette 01.05.1996 tarihinden itibaren tır şoförü olarak çalıştığı, murisin en son 26.11.2009 tarihinde ... Limanı'ndan çıkış yapıp Ukrayna'ya gittiği, yine aynı limandan 11.12.2009 tarihinde Türkiye'ye giriş yaptığı, işyerinin bulunduğu Trabzon iline dönerken kendisini iyi hissetmediği için ...Devlet Hastanesi'ne 13.12.2009 tarihinde müracaat ettiği ve söz konusu hastanede muayene edilerek raporun tanı kısmına; " akut üst solunum yolu enfeksiyonu, tanımlanmamış " yazıldığı, murise işine yapıp ilaç verildiği, daha sonra murisin Trabzon iline gittiği, 15.12.2009 tarihinde ise işveren tarafından yine Ukrayna'ya gitmek üzere görevlendirildiği, ancak

Çarşamba ilçesinde trafik kazası geçirdiği ve bu kaza nedeni ile götürüldüğü Çarşamba Devlet Hastanesi'nde muayene edildiği, düzenlenen raporda; trafik kazası nedeni ile başvuran murisin tüm bulgularının normal olduğunun belirtildiği, ancak murise " devaljin ampul" isimli ilaç verildiği, kazadan sonra murisin tekrar Trabzon iline döndüğü ve iki gün sonra 17.12.2009 tarihinde KTÜ ... Hastanesi'ne " bir haftadır öksürük, balgam, halsizlik, 2 gündür 40 derece ateş " şikayetleri ile başvurduğu, hastane tarafından H1N1 (domuz gribi), pnömani (zatürre) ve ARDS (akut solunum sıkıntısı sendromu) tanısıyla tedavi altına alındığı, on gün yoğun bakımda kaldıktan sonra 26.12.2009 tarihinde vefat ettiği, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişi tarafından düzenlenen raporda; murisin 15.12.2009 tarihinde geçirdiği kazanın iş kazası olduğunun, ancak 26.12.2009 tarihinde vefat etmesi sonucu hastane raporunda ölüm tanısı olarak H1N1 (domuz gribi) pnömoni, akut böbrek yetmezliği... belirtilmesi nedeni ile ölümünün geçirmiş olduğu iş kazası ile ilişkilendirilemeyeceğinin belirtildiği, Adli Tıp Kurumu ... Birinci Adli Tıp İhtisas Kurulu'nun 16.04.2014 tarihli raporunda; murisin ölümünün H1N1 (domuz gribi) enfeksiyonu ve gelişen komplikasyonlarından meydana gelmiş olduğu, 13.12.2009 tarihinde ...Devlet Hastanesi'ne başvurusundaki şikayetlerin H1N1 enfeksiyonunun başlangıç belirtileri olabileceğinin, H1N1 virüsünün kuluçka süresinin 1-4 gün arasında değiştiğinin, 13.12.2009 tarihindeki şikayetlerin hastalığın başlangıç belirtileri olduğu taktirde H1N1 enfeksiyonunun buluşmasının 13.12.2009 tarihinden önceki 1-4 günlük zaman dilimi içerisinde gerçekleşmiş olacağına, 15.12.2009 tarihinde meydana gelen trafik kazasında hastalığın etkisi olduğunu gösterir tıbbi bulgu olmadığının bildirildiği, Adli Tıp Genel Kurulu'nun 26.03.2015 tarihli raporunda da; Birinci İhtisas Kurulu gibi görüş bildirildiği anlaşılmaktadır.

Davanın yasal dayanaklarından olan 5510 sayılı Kanunun 13. maddesinde iş kazasının unsurları;

- a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,
- c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- d) Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidip gelişi sırasında meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen özüre uğratan olay..." olarak belirtilmiştir.

Açıklanan madde hükmüne göre, iş kazası; maddede sayılı olarak belirtilmiş hal ve durumlardan herhangi birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen veya ruhen zarara uğratan olaydır.

Yasada iş kazası, sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hale getiren olay olarak tanımlandığından, olayın etkilerinin bir süre devam ederek zaman içinde artması ve buna bağlı olarak sonucun daha sonra gerçekleşmesi mümkündür. Yani, iş kazası ani bir olay şeklinde ortaya çıkıp,

buna bağı olarak zarar, derhal gerçekleşebileceği gibi, gazdan zehirlenme olayında olduğu şekilde etkileri daha sonra da ortaya çıkabilir. Sonradan oluşan zarar ile olay arasında uygun illiyet bağı bulunması koşuluyla olay iş kazası kabul edilmelidir.

Yasanın iş kazasını sigortalıyı zarara uğratan olay biçiminde nitelendirmiş olması illiyet (nedensellik) bağı iş kazasının bir unsuru olarak ele almayı gerektirmiştir. Ne var ki, burada aranan "uygun illiyet (nedensellik) bağı" olup, bu da yasanın aradığı hal ve durumlardan herhangi birinde gerçekleşme olgusu ile sonucun birbiriyle örtüşmesi olarak anlaşılmalı, yasada olmadığı halde, herhangi başkaca kısıtlayıcı bir koşulun varlığı aranmamalıdır.

Kıyası; anılan yasal düzenleme, sosyal güvenlik hukuku ilkeleri içinde değerlendirilmeli; maddede yer alan herhangi bir hale uygunluk varsa zararlandırıcı sigorta olayının kaynağının işçi olup olmaması ya da ortaya çıkmasındaki diğer etkenlerin değerlendirilmesinde dar bir yoruma gidilmemelidir. (HGK 2009/21-400 Esas,432 Karar)

Somut olayda, tır şoförü olan davacı murisinin 26.11.2009 tarihinde davalı işveren tarafından Ukrayna'ya sefere gönderildiği, 11.12.2009 tarihinde Türkiye'ye giriş yaptığı, Adli

Tıp Kurumu raporunda, H1N1 virüsünün kuluçka süresinin 1-4 gün arasında değiştiği, murisin 13.12.2009 tarihli hastaneye başvurusunda belirttiği şikayetlerin hastalığın başlangıç belirtileri olduğu taktirde hastalığın bulaşmasının bu tarihten 1-4 gün öncesinde gerçekleşmiş olacağı bildirildiği, buna göre davacı murisinin, işveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle Ukrayna'ya yapılan sefer sırasında bulaştığı yukarıda belirtilen rapor kapsamında anlaşılan H1N1 virüsüne bağı olarak, daha sonra meydana gelen ölümünün iş kazası olarak kabul edilmesi gerektiği açıktır.

O halde, davacı ve davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükümün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde davacıya iadesine, 15/04/2019 gününde oy çokluğuyla karar verildi.

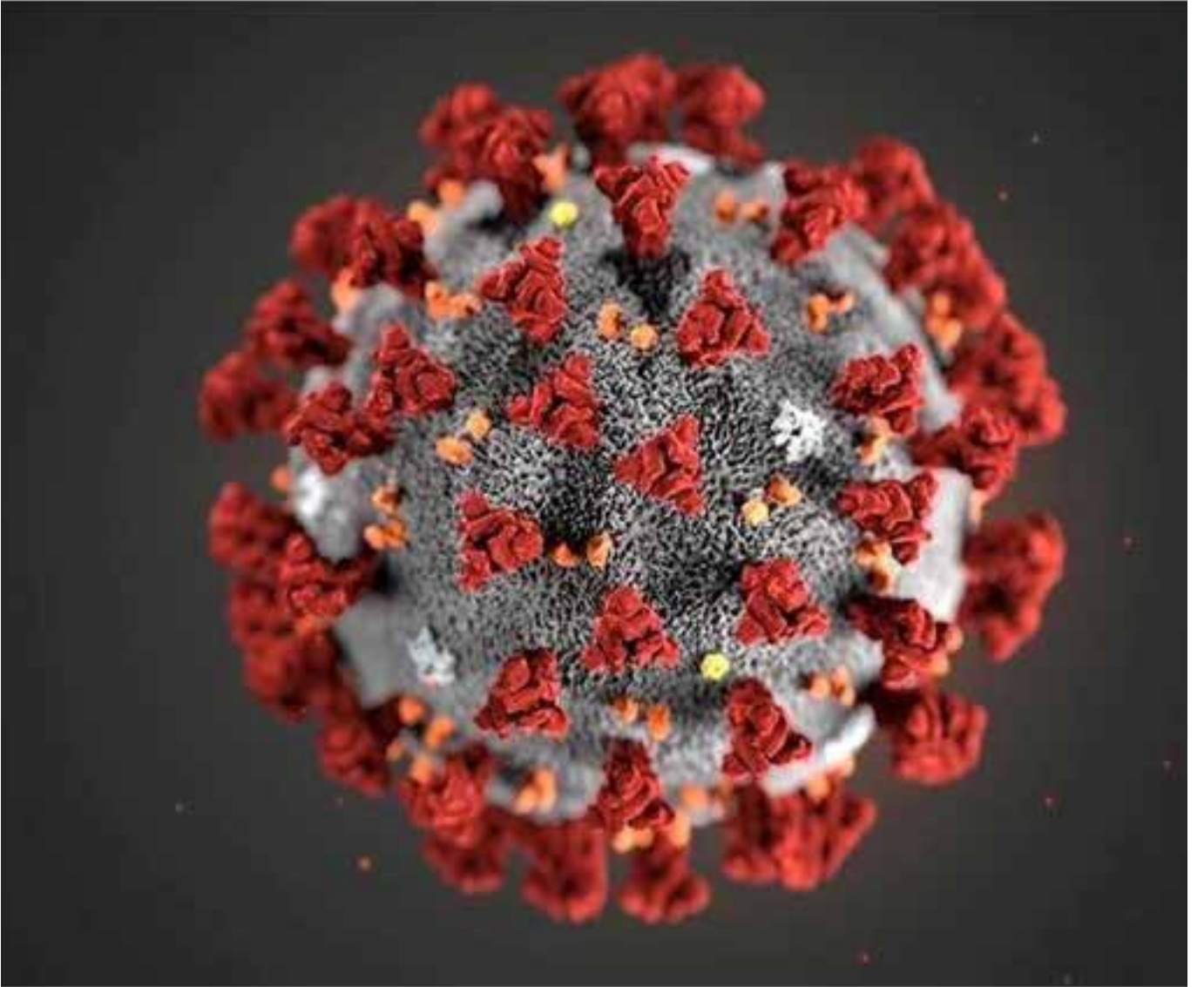
KARŞI OY

Dosyadaki yazılara, hükümün yasal ve hukuksal gerekçeleriyle dayanağı maddi delillere ve özellikle bu delillerin takdirinde bir isabetsizlik görülmemesine göre kararın onanması düşüncesinde olduğumdan sayın çoğunluk görüşüne katılamamaktayım.

Covid-19 sürecinde vergi önlemleri (2)

Dünya genelinde hükümetler yeni tip koronavirüs salgınının (Covid-19) ekonomiye verdiği zararı hafifletmenin yollarını ararken verginin de yaşanan bu süreçte önemli bir rol oynadığını görüyoruz. Açılan teşvik paketleri, oran indirimleri ya da beyanname verme ve ödeme sürelerinin uzatılması, verginin bu dönemde en yoğun olarak kullanılan araçlardan biri olduğunu gösteriyor. Küresel ekonominin ve şirketlerin işleyişini bütünüyle değiştiren salgın nedeniyle küresel çapta alınan önlemlere yer vermeye bu sayımızda devam ediyoruz.

ABD

ABD'de koronavirus ile mücadele kapsamında 2 trilyon dolar tutarındaki destek paketi geçtiğimiz hafta Senato'da ve Temsilciler Meclisi'nde kabul edilmesinin ardından Başkan Donald Trump'ın da imzalamasıyla yürürlüğe girdi.

Paket, salgının yayılmasının engellenmesi için sosyal temastan kaçınılması ve işyerlerinin kapanmasıyla birlikte ekonomide oluşan zararı hafifletmek amacıyla daha önce görülmemiş kredi imkanları ve çeşitli vergi avantajlarını içeriyor.

Trump'ın ısrarla talep ettiği bordro vergisinde indirim, maliyeti daha da artıracak gerekçesiyle Demokratlar'dan destek bulmadı ve pakette de yer almadı. Buna karşılık, 260 milyar dolarlık işsizlik ödeneğinin uzatılması ve genişletilmesi kararlaştırıldı. Tüm işsizlik maaşlarının haftada 600 dolar artırılması, normalde işsizlik ödeneğine uygun olmayan işlerin de dahil edilmesi ve ek ödenekler bu kapsamda yer aldı.

Toplam 290 milyar dolarlık tek seferlik ödemelerin yapılacağı açıklandı. Bireyler için 1.200 dolar ve her çocuk için ek 500 dolar olmak üzere doğrudan ödemelerin birkaç hafta içerisinde sahiplerine ulaştırılacağı açıklandı. Yüzde 6,2 oranındaki sosyal güvenlik işveren payı ödemesi ertelendi.

İşletmelerin vergi beyannamelerinden düşmelerine izin verilen faiz gideri miktarı geçici olarak artırılarak, 2019 ve 2020 için daha önce FAVÖK'ün yüzde 30'u olan sınırlama yüzde 50'sine yükseltildi.

2018, 2019 ya da 2020 yıllarından birine ait bir net işletme zararının geçici olarak beş yıl geriye taşınmasına izin verilmesinin yanı sıra, işletmelere çeşitli nedenlerle yapılacak iadelerin de hızlandırılacağı belirtildi.

Pandemiden etkilenen ve çalışan sayısı 500'ün altında olan işyerlerinin 15 Şubat-30 Haziran tarihleri arasındaki masraflarının büyük bölümü, "bordro maliyetleri kapsamında olmak şartıyla" karşılanacak.

Havayolu taşımacılığında alınan dolaylı vergiler 1 Ocak 2021'e kadar askıya alınırken, bu durumun federal hükümetin gelirlerini 2020'de 8 milyar dolar azaltması bekleniyor.

ABD'nin açıkladığı destek paketinde öğrenci kredisi alanlar da unutulmadı ve bu kredilerden doğan borçlar Ekim 2020'ye ertelendi, altı aylık süre için faiz de ödenmeyeceği açıklandı.

Vergi ödemeleri 15 Temmuz'a ertelendi

Bu arada, ABD Gelir İdaresi (IRS) de 15 Nisan olan gelir vergisi beyanname verme ödeme vadesini 15 Temmuz'a erteledi. Açıklamaya göre, şahıslar ve tüzel kişiler, vergi ödemelerini ceza veya faiz ödemeden üç ay erteleyebilecek. Tahsilat ve denetimlere ara verildi.

Küçük işletmeler için kredi ve hibe niteliğinde 377 milyar dolar harcama yapılacak. Havayolu şirketleri, ulusal güvenlik konusunda hayati önem taşıyan şirketlere desteğin yanı sıra, ABD Merkez Bankası'nın (Fed) işletmeler, eyaletler ve belediyelere kredi sunmasına imkân sağlanacak.

Ayrıca eğitim, hastane ve halk sağlığı, sağlık sigortası harcamaları, ev ve tele-muayene hizmetleri, gaziler ve sağlık çalışanlarına yönelik harcamaların artırılması da pakette olan diğer konular olarak karşımıza çıkıyor.

İngiltere

Hükümet, salgının ekonomik etkilerini azaltmak amacıyla 330 milyar sterlinlik bir paket açıkladı. Devlet destekli kredi ve hibeler içeren önlem paketi kapsamında gelir vergisi ödemelerinin süresi Temmuz sonundan Ocak 2021'e ertelendi. Maliye Bakanlığı'na göre, hiçbir işletme gelecek üç ay boyunca KDV ödemeyecek ve bu da işverenler için 30 milyar sterlin tutarında bir nakit enjeksiyonu anlamına geliyor.

Hükümetin 11 Mart'tan bu yana açıkladığı önlemlerin tutarının, 2008'deki küresel finans krizi döneminde açılan ve yine vergi indirimleri ile ek harcamalar içeren önlem paketini bile geride bıraktığı belirtiliyor.

İngiltere Maliye Bakanı Rishi Sunak, mali açıdan zor durumda kalan serbest çalışanların aylık ücretlerinin yüzde 80'inin hükümet tarafından karşılanabileceğini söyledi. Ancak ülkedeki 5 milyon serbest meslek mensubu söz konusu yardımı haziran ayı başından önce alamayacak.

EY UK'den Tom Evennett'e göre, bu durum Covid-19 nedeniyle işleri bozulan serbest meslek sahiplerinin çoğunu önümüzdeki iki ay boyunca çok zor koşullarda bırakacak.

Bakan Sunak; perakende, konaklama gibi sektörlerde toplam değeri 51 bin sterlinin altında olan şirketlerin işletme vergisinden muaf tutulacağını söyledi. Çalışan sayısı 250 kişinin altında olan şirketlerin iki haftaya kadar olan hastalık izin ücretleri hükümet tarafından şirketlere geri ödenecek.

Şirketlere sağlanan desteklerin yanı sıra, ödeme zorluğu çekenler için konut kredisi ödemeleri de 3 ay ertelenecek.

Fransa

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron pandemiden etkilenen şirketler ve çalışanlar için sınırsız bir bütçe desteği sağlanacağını açıkladı. Önlemler Fransız Hükümeti'ne 45 milyar euroya mal olacak.

Kurumlar vergisi ve sosyal güvenlik ödemesi ertelemeleri ile çalışanlar için nakit desteği ödemelerinin Fransa'nın önlem paketinin en pahalı kalemleri olması bekleniyor. Açıklanan paket, işletmelere banka kredileri için 300 milyar euro tutarında devlet garantisi ve Avrupa kurumlarının sağlayacağı çok büyük teminatlar içeriyor.

Devlet hissesi bulunan şirketlerin gerekli görülmesi halinde kurtarılması söz konusu olabilecek ve hasta olmayan ancak çocuklarına bakmak için evde kalmak zorunda olanlara "mazeret izni" ödemeleri yapılacak. Maliye Bakanlığı açıklanan destekleri yönetmek için bir dayanışma fonu oluşturdu.

Almanya

Almanya'da da salgının neden olduğu zararı gidermek için hazırlanan 750 milyar euro büyüklüğündeki tarihi kurtarma paketi hızla onaylandı ve acil harcamalar devreye girdi. COVID-19'dan etkilenen vergi mükellefleri, 31 Aralık 2020 tarihine kadar kurumlar vergisi, gelir vergisi ve KDV ödemelerinin (ücret üzerinden alınan vergiler, sosyal güvenlik ödemeleri henüz buna dahil değil, yakın zamanda konuyla ilgili açıklama bekleniyor) ertelenmesi için başvuruda bulunabilecekler. Ertelenmiş vergilerin faizinden de feragat edilecek. Vergi dairesinin mükellefin salgından etkilendiğini

kabul etmesi halinde, 31 Aralık 2020 tarihine kadar icra tedbirlerinden uzak durulacak.

Hükümet, pandeminin vurduğu şirketlere 500 milyar euroya kadar kredi sağlayacak. Bunların büyük bölümü Devlet Kalkınma Bankası KfW aracılığıyla gerçekleştirilecek. Krediler, KOBİ'lerden borsada işlem gören en değerli şirketlere kadar tüm işletmelere sağlanacak.

Ekonomik kriz sırasında işverenleri tarafından eve gönderilen işçilere ödemeler yapılacaktır. 2008 mali krizi sırasında da yaklaşık 1,5 milyon Alman vatandaşının ücretleri, ülkeyi işsizlik artışından koruyan Kurzarbeitergeld Programı tarafından sübvansede edilmişti.

İtalya

İtalya Ekonomi Bakanı Roberto Gualtieri, kurtarma paketinden fon dağıtılmaya başlandığında kimsenin yalnız bırakılmayacağını söyledi. Önlemler arasında, serbest meslek mensupları için kişi başına 500 euroluk tek seferlik ödemelerin yapılması, personel maliyetleri için şirketlere devlet desteği sağlanması, nakit transferleri de yer alıyor.

Pakette ayrıca salgından etkilenen işletmeler için kredi garantileri ve mortgage ödemelerine erteleme de yer alıyor, ancak bunların nasıl yapılandırılacağına dair ayrıntılar henüz bilinmiyor. Evde karantinede olan İtalyan ailelere ve salgın sırasında acil hizmetlerde çalışmayı sürdüren kimselere de mali destek sağlanacak.

KDV ve muhtasar beyannameler için erteleme (turizm, spor, eğlence, sanat, kültür, eğitim, ulaşım, gıda, kâr amacı gütmeyen kuruluşlar için) açıklayan hükümet, İtalyan Gelir İdaresinin faaliyetlerini 31 Mayıs 2020'ye kadar askıya aldı. Ertelemelerden yararlanmak istemeyen mükellefler ise İtalya Maliye Bakanlığı web sitesi üzerinden başvuruda bulunabilecek. Vergi denetimi, vergi tahakkuku, tahsilat ve vergi davaları 31 Mayıs 2020'ye kadar ertelendi.

İspanya

İspanya hükümeti, Başbakan Pedro Sánchez'in "İspanya'nın demokratik tarihindeki en büyük kaynak seferberliği" olarak nitelendirdiği bir paket açıkladı. Hükümetin planının en büyük kısmını, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için likidite sağlamayı amaçlayan 100 milyar euroluk devlet kredisi garantileri oluşturuyor.

Mortgage ödemeleri ve elektrik faturaları ile beraber, küçük ve orta ölçekli işletmelerle serbest meslek mensuplarının vergi ödemeleri de ertelendi. Söz konusu işletmeler gelir vergisi, kurumlar vergisi ve KDV yükümlülüklerini faiz ödemedi altı ay erteleyebilecekler.

Çalışanların işten çıkarılmak yerine geçici olarak işten uzaklaştırılmalarını ve tüm menfaatlerini saklı tutabilmelerini de sağlayan önlemler çerçevesinde sosyal güvenlik ödemeleri askıya alınacak ve korunmasız kişilere ve sosyal hizmetlere bağlı olanlara nakit transferleri yapılacaktır.

Rusya

Rusya da pek çok ülke gibi, ekonomisini koronavirüs salgınının etkilerinden korumak amacıyla vergi ertelemeleri ve nakit destekleri gibi önlemler açıkladı. Ancak önlemlerin maliyetini finanse etme şekli tepkiye neden oldu.

Putin'in 1 milyon rublenin üzerindeki mevduatların faiz gelirine ek yüzde 13 vergi getirmesi şiddetle eleştirilirken, bu durumun ruble mevduat hesaplarındaki birikimlerin döviz hesaplarına geçmesine yol açabileceği belirtiliyor.

Rusya'nın paketinde küçük ve orta ölçekli şirketler için vergi ödemelerinin ertelenmesi, karantinedakilere ödemeler yapılması ve işverenin sosyal güvenlik ödemelerinde indirim yapılması gibi önlemler yer alıyor.

İran

Çalışanların vergi ödemeleri için üç aylık erteleme getirildi. Ülkedeki en yoksul 3 milyon kişiye doğrudan nakit transferi yapılacaktır.

Avustralya

Avustralya'da federal hükümet 189 milyarlık bir destek paketi açıklarken, eyalet yönetimleri de bordro vergileri ve tüketim üzerinden alınan bazı vergiler için süre uzatımına gittiler. Mal ve hizmet vergisinde iadelerin hızlandırılacağı, işsizlere ve diğer ihtiyaç sahiplerine doğrudan ödemeler yapılacağı, bazı işletmeler için çeşitli yatırım teşvikleri sağlanacağı açıklandı.

Avusturya

KDV'de 30 Haziran'a kadar süre uzatımına gidilirken, gelir ve kurumlar vergisinde süresinden önce yapılan ödemelere indirim uygulanacak.

Belçika

Kurumlar vergisi, gelir vergisi ve KDV'de ödeme süreleri iki ay uzatıldı.

Kanada

Bireyler ve işletmeler için süre uzatımları açıklandı, denetimler dört hafta askıya alındı. Küçük işletmelere üç aylık bir süre için ücretlerin ödemesinde yardım edilecek.

Danimarka

KDV ödemelerinde ve sosyal güvenlik primlerinde dört aylık süre uzatımı açıklandı. İzne çıkarılan işçilere üç ay boyunca yüzde 90'lık bir ücret desteği sağlanacak; hastalık izni kapsamının genişletilmesi bekleniyor.

Estonya

Bazı vergilerde süre uzatımına gidilirken, geciken ödemelere uygulanan cezalar iki ay ertelendi.

Finlandiya

Kurumlar vergisi ödemelerine süre uzatımı sağlandı, sağlık harcamaları artırıldı, şirketler için kredi garanti programları oluşturuldu.

Yunanistan

KDV ödemeleri dört ay süreyle ertelendi, sosyal güvenlik primi ödemeleri 30 Haziran'a kadar ertelendi. Salgınla mücadele kapsamına giren mallar için KDV yüzde 24'ten yüzde 6'ya düşürüldü.

Macaristan

Sosyal güvenlik primlerinde gidilen ertelemelerle, çalışanlar bir süre için sadece sosyal güvenlik katkı paylarının daha düşük bir bölümünden sorumlu olacak. İşverenler ise geçici olarak sosyal güvenlik katkı payı ödemeyecek.

Endonezya

Gelir vergisi ödemeleri için altı aylık süre uzatımı açıklandı; otel ve restoranlardan alınan vergiler ertelendi.

İrlanda

KDV'de geç ödemelere uygulanan faiz ve "kazandıkça öde" programı (PAYE) askıya alındı. Geçici olarak işten çıkarılanlara haftada 203 euro ödenmesini öngören program başlatıldı. Toplam 3 milyar euroluk bir kredi destek paketi açıldı.

İsrail

KDV beyannamelerinin verilmesi ve ödenmesi ertelendi

Japonya

Gelir vergisi ve tüketim üzerinden alınan vergiler için beyanname verme tarihleri ertelendi.

Lüksemburg

Kurumlar vergisinde 29 Şubat'tan sonraki tüm ödemeler için dört aylık süre uzatımı açıklandı.

Malezya

Satış vergisi, hizmet vergisi ve ithalat vergileriyle ilgili çeşitli muafiyetler getirildi.

Hollanda

Gelir vergisi, kurumlar vergisi ve KDV için üç aylık süre uzatımı açıklandı. Her biri için de gecikme faiz oranı yüzde 0,01'e düşürüldü. Sıkıntılı işletmeler için çalışan ücretlerinin yüzde 90'ı için devlet desteği sağlanacak.

Norveç

KDV ve geçici vergi ödemeleri ertelendi. Çalışanların bordro vergisi oranı iki aylığına 4 puan düşürülürken; vergi zararının

geçmişe taşınabilmesi imkânı sağlanacak. 1 Ocak'tan geçerli olmak üzere KDV oranı yüzde 12'den yüzde 8'e düşürüldü. 1 Ocak-31 Ekim arasında hava yolu yolcu uçuş vergisi askıya alındı.

Polonya

Gelir vergisi beyannamesinin verilmesi bir ay ertelendi, sosyal güvenlik primlerine üç ay erteleme imkânı getirildi.

Portekiz

Kurumlar vergisi ve sosyal güvenlik katkısı ödemeleri için üç ayı bulan süre uzatımları açıklandı.

Romanya

Kurumlar vergisi için süre uzatımı açıklanırken, KDV iadelerinde de sürecin hızlandırılacağı belirtildi.

G. Kore

Kişisel kredi kartı harcamaları için vergi indirimi imkânı, küçük işletmelere ise KDV indirimi getirildi. Ayrıca otomobil alımlarında vergi avantajları sunulacağı açıklandı.

İsveç

Ocak-Mart döneminde yapılan vergi ödemelerinin iadesi istenebilecek.

İsviçre

Gelir vergisi, kurumlar vergisi ve KDV ödemeleri ertelendi. Ertellemeler kantonlara göre değişim gösteriyor. Gecikme faizi 31 Aralık 2020'ye kadar sıfır olarak uygulanacak.

Tayland

Gelir vergisi stopajı altı aylığına yüzde 3'ten yüzde 1,5'e indirildi. Uzun vadeli yatırım fonlarına yatırım için iki kat vergi avantajı sağlanacak.

Ukrayna

Salgınla mücadele kapsamındaki malların ithalatına KDV muafiyeti getirildi.

Sirküler indeks

No	Tarih	Konu
47	30.03.2020	Türkiye-Özbekistan Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması'nı değiştiren Protokol Cumhurbaşkanı tarafından onaylandı.
46	28.03.2020	Mücbir sebep hükümlerinden faydalanma durumuna ilişkin sorgu ekranı İnteraktif Vergi Dairesi'ne eklendi.
45	27.03.2020	Koronavirüs (COVID-19) salgınından etkilenen mükelleflerin mücbir sebep hükümlerinden faydalanması
44	26.03.2020	Konaklama vergisi ve döviz cinsinden ödenecek BES katkı paylarının vergilendirilmesi konusunda düzenlemeler içeren 7226 sayılı Kanun Resmî Gazete'de yayımlandı.
43	26.03.2020	Kolalı gazozlar ile puro ve sigarillo gibi bazı tütün mamullerinin ÖTV oranları yeniden belirlendi.
42	25.03.2020	Covid-19 salgınından etkilenen bazı mükelleflerin mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılmasına ilişkin hususları içeren Tebliğ yayımlandı.
41	24.03.2020	Nisan-Mayıs-Haziran aylarında verilmesi gereken muhtasar ve KDV beyannamelerine ilişkin mücbir sebep uygulaması hakkında duyuru yapıldı.
40	24.03.2020	KDV beyannamelerinin verilme ve ödeme süreleri ile Ba, Bs formlarının verilme ve e-berat yükleme süreleri uzatıldı.
39	23.03.2020	Hava yolu ile yolcu taşımacılığı hizmetlerinde KDV oranı 01.04.2020-30.06.2020 dönemi için %1'e düşürüldü.
38	20.03.2020	1 Mart'tan itibaren yürürlüğe giren "Dijital hizmet vergisi"nin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar belirlendi.
37	19.03.2020	Muhtasar ve KDV ödemeleri 6 ay süreyle ertelenecek olan mükelleflerin faaliyet alanları ile ilgili açıklama yapıldı.
36	19.03.2020	Cumhurbaşkanının, Covid-19 salgınının etkilerini azaltmak amacıyla açıkladığı paketdeki vergisel düzenlemeler.
35	17.03.2020	Yıllık gelir vergisi beyannamelerinin verilme ve ilk taksit ödeme süreleri 30 Nisan 2020 tarihine kadar uzatıldı.
34	03.03.2020	Türk vatandaşı olmayan yolcuların yılda 5 kiloyu aşmamak şartıyla yurda altın getirebilmesine ilişkin düzenleme yapıldı.
33	03.03.2020	ÖTV Kanunu'na ekli (I) sayılı listedeki bazı mallarla ilgili nakden iade taleplerinin "Özel Teminat Sertifikası" kapsamında yerine getirilmesine ilişkin düzenleme yapıldı.
32	03.03.2020	Külçe metal; bakır, çinko, alüminyum ve kurşun teslimleri ile hurda ve atık teslimlerinde KDV tevkifat oranı yükseltildi.
31	02.03.2020	Benzin ve motorinde litre başına alınan ÖTV tutarı yeniden belirlendi.
30	28.02.2020	Geri kazanım katılım payı beyanname verme ve ödeme süreleri uzatıldı.
29	25.02.2020	Transfer fiyatlandırması belgelendirme yükümlülüğü 2019 yılından geçerli olmak üzere yeniden düzenlendi.
28	20.02.2020	Vergi Usul Kanunu kapsamında "Kanun yolundan vazgeçme" uygulamasının usul ve esasları belirlendi.
27	20.02.2020	Değerli konut vergisi uygulamasında değişiklikler içeren 7221 sayılı Kanun Resmî Gazete'de yayımlandı.
26	14.02.2020	Kamu özel iş birliği modeli ile yaptırılan sağlık tesislerine ilişkin işletme döneminde sunulan hizmetler KDV tevkifatı kapsamına alındı.
25	13.02.2020	İndirimli orana tabi teslimlerle ilgili olarak mahsup yoluyla iadesi gerçekleşmeyen tutarların ocak ayı KDV beyannamesine dahil edilmesi gerekiyor.
24	12.02.2020	Elazığ'daki depremzedelere AFAD aracılığıyla yapılan bağışların tamamı beyan edilen kazançtan indirilebilir.
23	10.02.2020	"Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi" uygulaması, Bursa, Eskişehir ve Konya dışındaki iller için 1 Mart 2020'ye ertelendi.
22	07.02.2020	Değerli konut vergisi beyannamesinin verilme süresi ile ilk taksit ödeme süresi birer ay uzatıldı.
21	05.02.2020	Plastik poşet dışındaki ürünler için geri kazanım katılım payının beyan ve ödenmesine ilişkin esaslar belirlendi.
20	31.01.2020	Türkiye'nin; Ruanda ve Arjantin'le imzaladığı ÇVÖ Anlaşmaları ile Özbekistan'la imzaladığı ÇVÖ anlaşmasında değişiklikler içeren Protokol'ün onaylanması uygun bulundu.
19	30.01.2020	7194 sayılı Kanun'la ihdas edilen değerli konut vergisinde güncel durum.
18	29.01.2020	Motorinde litre başına alınan ÖTV tutarı yeniden belirlendi.

Vergi Takvimi

2020 Nisan ayı mali yükümlülükler takvimi

10 Nisan 2020 Cuma	16-31 Mart 2020 dönemine ait petrol ve doğalgaz ürünlerine ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi
15 Nisan 2020 Çarşamba	Mart 2020 dönemine ait özel tüketim vergisine tabi içecekler ve tütün mamullerine ilişkin ÖTV beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2020 dönemine ait dayanıklı tüketim ve diğer mallara ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2020 dönemine ait tescile tabi olmayan motorlu taşıt araçlarına ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2020 dönemine ait banka ve sigorta muameleleri vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2020 dönemine ait özel iletişim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2020 dönemine ait kaynak kullanımı destekleme fonu kesintilerinin bildiri ve ödenmesi
20 Nisan 2020 Pazartesi	Mart 2020 dönemine ait şans oyunları vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi
24 Nisan 2020 Cuma	Şubat 2020 dönemine ait katma değer vergisinin beyanı ve ödenmesi*
27 Nisan 2020 Pazartesi	1-15 Nisan 2020 dönemine ait petrol ve doğalgaz ürünlerine ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2020 dönemine ait Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi'nin (MPHB) elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi** Ocak-Şubat-Mart 2020 dönemine ilişkin gelir vergisi tevkifatının (GVK geçici 67. madde) beyanı ve ödenmesi Mart 2020 dönemine ait damga vergisinin beyanı ve ödenmesi Mart 2020 dönemine ait katma değer vergisinin beyanı ve ödenmesi**
30 Nisan 2020 Perşembe	2019 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve ödenmesi Mart 2020 dönemine ait haberleşme vergisinin beyanı ve ödenmesi Şubat 2020 dönemi mal ve hizmet alım/satımlarına ilişkin bildirim formlarının (Form Ba-Bs) elektronik olarak gönderilmesi*** 2019 yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi ve 1. taksit ödemesi**** Mart 2020 dönemine ait sosyal güvenlik primlerinin ödenmesi

* 26 Mart 2020 tarihine kadar verilmesi gereken Şubat 2020 katma değer vergisi (KDV) beyannamelerinin verilme süresi ile ödeme süreleri 24 Nisan 2020 tarihine kadar uzatılmıştır (126 numaralı VUK Sirküleri).

** 518 sıra numaralı VUK Genel Tebliği ile mücbir sebep kapsamına alınan mükellefler tarafından; 27 Nisan 2020 tarihine kadar verilmesi gereken muhtasar beyannameler (Muhtasar ve prim hizmet beyannameleri dâhil) ve KDV beyannameleri ile 30 Nisan 2020 tarihine kadar verilmesi gereken "Form Ba" ve "Form Bs" bildirimlerinin verilme süresi 27 Temmuz 2020, bu beyannamelere istinaden tahakkuk eden vergilerin ödeme süresi 27 Ekim 2020 tarihine kadar uzatılmıştır.

*** 31 Mart 2020 tarihine kadar verilmesi gereken Şubat 2020 dönemine ilişkin "Form Ba" ve "Form Bs" bildirimlerinin verilme süresi 30 Nisan 2020 tarihine kadar uzatılmıştır (126 numaralı VUK Sirküleri).

**** 31 Mart 2020 tarihine kadar verilmesi gereken 2019 yılına ilişkin gelir vergisi beyannamelerinin verilme süresi ile ilk taksit ödeme süreleri 30 Nisan 2020 tarihine kadar uzatılmıştır (125 numaralı VUK Sirküleri).

Gelir Vergisi

Gelir vergisi tarifesi - 2020 (Ücretler)						
Gelir dilimi	Vergi oranı					
22.000 TL'ye kadar	% 15					
49.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.300 TL, fazlası	% 20					
180.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL, fazlası	% 27					
600.000 TL'nin 180.000 TL'si için 44.070 TL, fazlası	% 35					
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 191.070 TL, fazlası	% 40					
Gelir vergisi tarifesi - 2020 (Diğer gelirler)						
Gelir dilimi	Vergi oranı					
22.000 TL'ye kadar	% 15					
49.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.300 TL, fazlası	% 20					
120.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL, fazlası	% 27					
600.000 TL'nin 120.000 TL'si için 27.870 TL, fazlası	% 35					
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 195.870 TL, fazlası	% 40					
Gelir vergisinden istisna günlük yemek yardımı (KDV hariç)						
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)					
2018	16,00					
2019	19,00					
2020	23,00					
Engellilik indirimi (2020)						
Engellilik derecesi	Tutarı (TL)					
Birinci derece engelliler için	1.400					
İkinci derece engelliler için	790					
Üçüncü derece engelliler için	350					
Asgari geçim indirimi - TL (2020)						
Eşin çalışma durumu	Çocuk sayısı					
	Yok	1	2	3	4	5 veya fazla
Çalışıyor	220,73	253,83	286,94	331,09	353,16	375,23
Çalışmıyor	264,87	297,98	331,09	375,23	375,23	375,23
Konut kira geliri istisnası						
Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)					
2018	4.400					
2019	5.400					
2020	6.600					
Değer artış kazançlarında istisna (Menkul kıymetler hariç)						
Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)					
2018	12.000					
2019	14.800					
2020	18.000					
Arızı kazançlara ilişkin istisna						
Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)					
2018	27.000					
2019	33.000					
2020	40.000					
Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı						
Uygulandığı dönem	Tutar (TL)					
01.07.2019 - 31.12.2019	6.379,86					
01.01.2020 - 30.06.2020	6.730,15					

Vergi Usul Kanunu ve 6183 Sayılı Kanun

Gecikme zammı ve gecikme faizi oranları (Aylık)	
Uygulandığı dönem	Oran (%)
01.07.2019 - 01.10.2019	2,50
02.10.2019 - 29.12.2019	2,00
30.12.2019 tarihinden itibaren	1,60
Tecil faizi oranları (Yıllık)	
Uygulandığı dönem	Oran (%)
21.10.2010 - 05.09.2018	12
06.09.2018 - 24.10.2019	22
25.10.2019 tarihinden itibaren	19
Yeniden değerlendirme oranları	
Yıl	Oran (%)
2017	14,47
2018	23,73
2019	22,58
Fatura düzenleme sınırı	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2018	1.000
2019	1.200
2020	1.400

Amortisman sınırı	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2018	1.000
2019	1.200
2020	1.400
Reeskont ve avans işlemlerinde iskonto ve faiz oranları	
Reeskont işlemlerinde	% 12,75
Avans işlemlerinde	% 13,75
VUK kapsamındaki reeskont işlemlerinde	% 13,75
Not: Bu oranlar 21.12.2019 tarihinden itibaren yapılan işlemler için geçerlidir.	

Damga Vergisi

Azami damga vergisi (Her bir kağıt için)	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2018	2.135.949,30
2019	2.642.810,00
2020	3.239.556,40
Damga vergisi oran ve tutarları (2020)	
Damga vergisine tabi kağıtlar	Oran/Tutar
Sözleşmeler	Binde 9,48
Ücretler (Avanslar dâhil)	Binde 7,59
Kira sözleşmeleri	Binde 1,89
Bilanço	68,70 TL
Gelir tablosu	32,90 TL
Yıllık gelir vergisi beyannamesi	89,10 TL
Kurumlar vergisi beyannamesi	119,00 TL
Katma değer vergisi beyannameleri	58,80 TL
Muhtasar ve prim hizmet beyannameleri	69,70 TL

Veraset ve İntikal Vergisi

İstisnalar (2020)		
Evlatlıklar dahil furuğ ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinde	306.603 TL	
Furuğ bulunmaması halinde, eşi isabet eden miras hissesinde	613.582 TL	
İvazsız suretle meydana gelen intikallerde	7.060 TL	
Para ve mal üzerine düzenlenen yarışma ve çekilişlerde kazanılan ikramiyelerde	7.060 TL	
Vergi tarifesi (2020)		
Matrah dilim tutarları	Vergi Oranı	
	Veraset yoluyla intikal	İvazsız intikal
İlk 350.000 TL için	% 1	% 10
Sonra gelen 850.000 TL için	% 3	% 15
Sonra gelen 1.800.000 TL için	% 5	% 20
Sonra gelen 3.300.000 TL için	% 7	% 25
Matrahın 6.300.000 TL'yi aşan bölümü için	% 10	% 30

Asgari Ücret ve Sosyal Güvenlik

Asgari ücret ve yasal kesintiler		
Ödemeler / kesintiler	01.01.2020 - 31.12.2020 (TL)	
Brüt asgari ücret	2.943,00	
Sosyal güvenlik primi işçi payı (% 14)	412,02	
İşsizlik sigortası primi işçi payı (% 1)	29,43	
Gelir vergisi matrahı	2.501,55	
Hesaplanan gelir vergisi (% 15)	375,23	
Asgari geçim indirimi (Bekâr (-))	220,73	
Kesilecek gelir vergisi	154,50	
Damga vergisi (binde 7,59)	22,34	
Kesintiler toplamı	618,29	
Net asgari ücret	2.324,71	
Yıllık brüt asgari ücret		
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)	
2018	24.354,00	
2019	30.700,80	
2020	35.316,00	
Sosyal güvenlik primine esas aylık kazançların alt ve üst sınırları		
Uygulandığı dönem	Alt sınır (TL)	Üst sınır (TL)
01.01.2020-31.12.2020	2.943,00	22.072,50

Income Tax

Income tax tariffs - 2020 (Salaries)						
Income bracket	Tax rate					
Up to TRL 22.000	15 %					
For TRL 49.000; for the first TRL 22.000, TRL 3.300, for above	20 %					
For TRL 180.000; for the first TRL 49.000, TRL 8.700, for above	27 %					
For TRL 600.000; for the first TRL 180.000, TRL 44.070, for above	35 %					
For more than TRL 600.000, for TRL 600.000, TRL 191.070, for above	40 %					
Income tax tariffs - 2020 (Other income)						
Income bracket	Tax rate					
Up to TRL 22.000	15 %					
For TRL 49.000; for the first TRL 22.000, TRL 3.300, for above	20 %					
For TRL 120.000; for the first TRL 49.000, TRL 8.700, for above	27 %					
For TRL 600.000; for the first TRL 120.000, TRL 27.870, for above	35 %					
For more than TRL 600.000, for TRL 600.000, TRL 195.870, for above	40 %					
Daily meal allowance exempt from income tax (VAT excluded)						
Year	Amount (TRL)					
2018	16,00					
2019	19,00					
2020	23,00					
Disability allowance (2020)						
Degree of disablement	Amount (TRL)					
For 1 st degree disabled	1.400					
For 2 nd degree disabled	790					
For 3 rd degree disabled	350					
Minimum living allowance - TRL (2020)						
Status of spouse	Number of children					
	No	1	2	3	4	5 or more
Employed	220,73	253,83	286,94	331,09	353,16	375,23
Unemployed	264,87	297,98	331,09	375,23	375,23	375,23
Exemption for house rental income						
Year when the income is derived	Amount (TRL)					
2018	4.400					
2019	5.400					
2020	6.600					
Exemption in capital gains (Except securities)						
Year when the gain is derived	Amount (TRL)					
2018	12.000					
2019	14.800					
2020	18.000					
Exemption in incidental income						
Year when the income is derived	Amount (TRL)					
2018	27.000					
2019	33.000					
2020	40.000					
The upper limit of severance pay exempt from income tax						
Period	Amount (TRL)					
01.07.2019 - 31.12.2019	6.379,86					
01.01.2020 - 30.06.2020	6.730,15					

Tax Procedures Law (TPL) and Law No. 6183

Delay charge and delay interest rates (Monthly)	
Period	Rate (%)
01.07.2019 - 01.10.2019	2,50
02.10.2019 - 29.12.2019	2,00
Since 30.12.2019	1,60
Deferral interest rates (Annual)	
Period	Rate (%)
21.10.2010 - 05.09.2018	12
06.09.2018 - 24.10.2019	22
Since 25.10.2019	19
Revaluation rates	
Year	Rate (%)
2017	14,47
2018	23,73
2019	22,58
Limit for issuing invoice	
Year	Amount (TRL)
2018	1.000
2019	1.200
2020	1.400

Depreciation limit	
Year	Amount (TRL)
2018	1.000
2019	1.200
2020	1.400
Discount and interest rates to be applied in rediscount and advance transactions	
In rediscount transactions	12,75 %
In advance transactions	13,75 %
In rediscount transactions under TPL	13,75 %
Note: These rates are applicable to the transactions conducted as of 21.12.2019.	

Stamp Duty

Maximum stamp duty (For each paper)	
Year	Amount (TRL)
2018	2.135.949,30
2019	2.642.810,00
2020	3.239.556,40
Stamp duty rates and amounts (2020)	
Papers subject to stamp duty	Rate/Amount
Contracts	9,48 per thousand
Wages (Including advances)	7,59 per thousand
Rental contracts	1,89 per thousand
Balance sheet	TRL 68,70
Income statement	TRL 32,90
Annual income tax return	TRL 89,10
Corporate tax return	TRL 119,00
Value added tax returns	TRL 58,80
Withholding and premium service returns	TRL 69,70

Inheritance and Transfer Tax

Exemptions (2020)		
For shares of inheritance corresponding to each descendant including adopted children and the spouse	TRL 306.603	
For share of inheritance corresponding to the spouse if there is no descendant	TRL 613.582	
For transfers conducted without any consideration	TRL 7.060	
For prizes won in competitions and lotteries held for money and property	TRL 7.060	
Tax tariff (2020)		
Tax base bracket amounts	Tax rate	
	Transfer through inheritance	Transfer without any consideration
For the first TRL 350.000	1 %	10 %
For the next TRL 850.000	3 %	15 %
For the next TRL 1.800.000	5 %	20 %
For the next TRL 3.300.000	7 %	25 %
For the tax base portion exceeding TRL 6.300.000	10 %	30 %

Minimum Wage and Social Security

Minimum wage and withholdings		
Payments / withholdings	01.01.2020 - 31.12.2020 (TRL)	
Gross minimum wage	2.943,00	
Social security premium employee's contribution (14 %)	412,02	
Unemployment insurance premium employee's contribution (1 %)	29,43	
Income tax base	2.501,55	
Income tax calculated (15 %)	375,23	
Minimum living allowance (Single) (-)	220,73	
Income tax to be withheld	154,50	
Stamp duty (7,59 per thousand)	22,34	
Total withholdings	618,29	
Net minimum wage	2.324,71	
Annual gross minimum wage		
Year	Amount (TRL)	
2018	24.354,00	
2019	30.700,80	
2020	35.316,00	
The lower and upper limits of monthly earnings that will be the basis for social security premium		
Period	Lower limit (TRL)	Upper limit (TRL)
01.01.2020-31.12.2020	2.943,00	22.072,50

EY Hakkında

EY bağımsız denetim, vergi, kurumsal finansman ve danışmanlık hizmetlerinde bir dünya lideridir. Anlayışımız ve kaliteli hizmetlerimiz dünya ekonomisi ve sermaye piyasalarında güvenin oluşmasına katkıda bulunmaktadır. EY, güçlü yönetim ekibiyle tüm paydaş gruplarına verdiği sözleri yerine getirmekte ve bu şekilde çalışanları, müşterileri ve içinde yer aldığı diğer çevreler için daha iyi bir çalışma hayatı oluşturulmasında önemli bir rol üstlenmektedir.

EY adı küresel organizasyonu temsil eder ve Ernst & Young Global Limited'in her biri ayrı birer tüzel kişiliğe sahip olan, bir veya daha çok üye firmasını temsil edebilir. Sınırlı sorumlu bir Birleşik Krallık şirketi olan Ernst & Young Global Limited müşteri hizmeti sunmamaktadır. Daha fazla bilgi için lütfen ey.com adresini ziyaret ediniz.

EY'nin sunduğu vergi hizmetleri

İşleriniz gerçek potansiyellerine güçlü temeller üzerinde yapılandırılarak ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirilerek ulaşabilir. EY olarak vergi yükümlülüklerinizi sorumlu ve zamanında yerine getirmenizin önemli bir fark ortaya çıkaracağını düşünüyoruz. Bu nedenle 140'tan fazla ülkedeki 32,000 vergi çalışanlarımız nerede olursanız olun ve vergi ihtiyaçlarınız ne olursa olsun kaliteli hizmet anlayışımıza duyduğumuz tereddütsüz bağlılık temelinde sizlere teknik bilgi, iş tecrübesi ve tutarlı metodolojiler sunmaktadır.

© 2020 EY Türkiye.
Tüm Hakları Saklıdır.

ey.com/tr
vergidegundem.com
facebook.com/ErnstYoungTurkiye
instagram.com/eyturkiye
twitter.com/EY_Turkiye